אפענע שמועסן / אינפארמאציע / חידושים / פארשריט און אומבאקאנטע פאקטן

וואס טוט זיך אפ הינטער די קוליסן אינערהאלב די **פארצווייגטע גשמיות'דיגע אפטיילונגען** וועלכע טרייבן די רוחניות'דיגע הצלחה פונעם ממלכת התורה והחינוך **ישיבה תורה ויראה ובית רחל דרבינו יואל מסאטמאר מאנסי יצ"ו** בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

יו"ל לרגל דינער השנתי "לך ולבניך" ב' במדבר ערב ר"ח סיון תשע"ט לפ"ק

ישיבה
תורה ויראה
ובית רחל
דרבינו יואל
מסאטמאר
מאנסי

תודה מיוחדת

לידידינו זך הרעיון ובריך הכשרון העוסק במסירות נאמנה לטובת מוסדותינו הק׳

מוה״ר **מרדכי**
דוב נייהויזער
הי״ו

על מאמריו הנפלאים
ועזרתו המרובה
על כל צעד ושעל

תשואות חן חן לו

Project of:
Artistic Group

Writing by:
Mastermind Marketing

פאר זכותים און פאר סיי וועלכע פינאנציעלע נושאים
ביטע זיך מעלדן צו די עסקני המוסדות

שניאור זלמן העכט
845.548.6544
szhcuta@gmail.com

יואל נפתלי ווייס
845.270.2946
yn2702946@gmail.com

וואס טוט זיך

אינעווייניג?

יעדעס מאל וואס א מוסד אדער ארגאניזאציע מאכט א דינער, אן אווענט, א קאמפיין אדער אן אפיעל, ברענגט דאס אויטאמאטיש אז זיי זאלן גיין אונטער א פארגעסערונג'ס גלאז. 'אהא, ער בעט געלט. נו לאמיר זען פארוואס ער דארף עס'... ס'איז א פארשטענדליכע בשר-ודמ'דיגער מאטיוואציע וואס קומט מיט א נאטורליכע נייגער פון א מענטש. ער וויל פשוט זיין זיכער אז דאס געלט וואס ער גיבט גייט נישט לטמיון.

אצינד האבן מיר באשלאסן אז איר זענט גערעכט, איר זענט בארעכטיגט טאקע צו וויסן וואס עס טוט זיך אינערהאלב מוסדותינו הקדושים. אבער נישט בלויז איבער די טרוקענע פאקטן און ציפערן וואס יעדער שטעלט ארויס, מיר שענקען אייך אביסל א טיפערן בליק פון פארשידענע אספעקטן און אפענע שמועסן וועלכע איר האט זיך נישט געראכטן צו באקומען...

דער אמת איז אז ווען מען באשרייבט א מוסד, איז דער ציבור נייגעריג צו הערן פון די רוחניות'דיגע שטאנדפונקט, ווי שטארק מען שטייגט וכדומה. דאס האבן מיר טאקע געטוען אין די פארגאנגענע פיר יאר. אבער פארט, אם אין קמח אין תורה, עס זענען דא געוויסע שטילע ארבעטער, אנגעשטעלטע אין די מוסדות, וואס ארבעטן זייער שווער, אינוועסטירן גאר אסאך כוחות, אבער קיינער זעט נישט און קיינער ווייסט נישט דערפון. אצינד איז געקומען די צייט אז איר זאלט וויסן אביסעלע מער דערוועגן, און פארשטיין בלויז געציילטע זאכן פון די צענדליגע וואס איר האלט נישט מיט געווענליך.

עס זיצט אן אדמיניסטראטאר און דרייט א וועלט כדי צו קענען דעקן דעם בודזשעט, ער ארבעט זיך איבער כדי די אלע העוסקים במלאכת הקודש זאלן באקומען זיין ערליך פארדינטע געהאלט אין צייט. האט איר א מושג וואס דאס מיינט, וויפיל יגיעה עס ווערט אריינגעלייגט דערין?

א פאנדרעיזאר קלעטערט ארום, מדלג על הערי"ם מקבץ על הגבאו"ת, ער ארבעט גאר שווער און געטריי כדי מען זאל קענען דעקן דעם ריזן זיבן מיליאן דאלער'דיגע בודזשעט יאר יערליך, ער לויפט צו נדיבים בעם וועלכע פארשטייען דאס גרויסע חשיבות פון אפקויפן זכותים פון הבל פיהם של תשב"ר, כדי עס זאל ווייטער זיין געלט אין די מוסדות. האט איר דעם א מושג כל שהוא וואס דאס באדייט?

די קינדער האבן טאג-טעגליך מאלצייטן; אבער ווערט דאס באשאפן דורך א שם פון ספר יצירה? ניין. דארט זיצט א איד וואס ארבעט פון די פריע פארטאגס שטונדן ביז שפעט נאכמיטאג צו זיכער מאכן אז אלעס זאל זיין ערשטקלאסיג אהערגעשטעלט. צו ווייסט איר אז בלויז דער איין פרט וואס פארנעמט נישט מער ווי א שעה א טאג ביי די קינדער, איז א באזונדערע אפאראציע פאר זיך?

די בנינים זענען גרייט יעדן טאג מיט א פרישקייט, אויפצונעמען די קינדער מיט א ריינע אטמאספערע און א חשק, יעדער האט א טיש, א בענקל, א שאפקעלע, אן ארט אין עס-זאל, אן ארט צו שפילן, זומער איז צוגעשטעלט א שווים באסיין און נאך פארשידענע רייכע אקטיוויטעטן, יא, מענטשליכע הענט שטייען דערונטער, דער ענערגישער מענעדזשער לייגט אריין אויסטערלישע כוחות אז אלעס זאל פארן געשמאק און גרינג. צו האט איר שוין אמאל געקלערט וואספארא עבודה קשה שבמקדש דאס איז?

יעצט לקראת דעם דינער, ווען מיר לאזן אייך אריין הינטער די קוליסן צו כאפן א שטיקל בליק, איז וויכטיג אייך צו באטאנען אז יותר ממה שקראנו לפניכם כתוב כאן, אבער דאך פטור בלא כלום אי אפשר. די עלטערן דארפן כאטש אביסל פארשטיין וואס דאס איז, און וויפיל כוחות מיר שענקען דא פאר יעדן איינציגסטן דעטאל, אז אלעס זאל זיין על צד היותר טוב.

חשוב'ע און טייערע עלטערן!

אלס גלייכע שותפים מיט מוסדותינו הק', מישט אריבער דעם בלעטל, און ליינט מיט הנאה און אינטערעסע די אינטערעסאנטע שמועסן און גריסן מיט עטליכע ארבעטער, און מיט דעם אינספיראציע באטייליגט אייך ביים דינער, מיט די זעלבע התרגשות'דיגע געפילן ווי איר באטייליגט זיך ביי אייער אייגענע קינד'ס שמחה, אויסצופירן אייער טייל פון די שותפות, אין די צייט וואס זיי זענען די אית מאן דפרע בגופי', זייט איר די אית מאן דפרע בממוני'.

בכבוד רב ובהוקרה:

הנהלת המוסדות

בעזהשי"ת, אייר תשע"ט לפ"ק

בימי המניך יצליחו בכל ענין מע"כ נדיבים בעם אנ"ש תלמידי וחסידי סאטמאר ברחבי תבל, כ"א בשמו הטוב יבורך ויהולל

אחדשה"ט

חסדי ה' נזכיר תהלות ה', שבעזרתו ית"ש זכינו לייסד ולהרחיב גבולי הקדושה דמוסדותינו הק' בפה עירינו מאנסי יצ"ו בדרך הסלולה לנו מאבינו רועינו מרן רביה"ק הדברי יואל זי"ע, והומשכה בגאון ועוז ע"י מרן רביה"ק הברך משה זי"ע, בהדרכתו וברכת קדשו של ממשיך דרכם יבלחט"א כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א, המדריך נתיבותינו על כל צעד ושעל, ותלי"ת גדלו והצליחו ועשי פרי לטובה, ילדי תשב"ר צאן קדשים המתחנכים ע"י מחנכים מומחים איש איש על מחניהו ודגלו, והצד השוה שבהם שכ"א עושה מלאכתו מלאכת שמים באמונה ובלב שלם, וכמו"כ התלמידות מתחנכות בבית חינוך לבנות בית רחל ע"י צוות נפלא של מחנכות חשובות, ומצליחים כולם כאחד לחנך את צעירי הצאן תלמידים ותלמידות לפי דרכם והבנתם לתורה ויראת שמים ומדות טובות, וכל רואיהם יכירום כי זרע ברך ה' המה, לשביעת רצון כל ההורים, וכלי הקודש ביחד עם חברי הנהלה מקבלים תמיד המון חיזוק מהורי התלמידים המביעים גודל התפעלותם מהכוחות העצומים המשימים למען הצלחת בניהם ויוצ"ח, אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלינו, ומה' מענה לשון לעמוד בתפלה ותחנונים, עד הנה עזרינו רחמיך וכו' וכן יעזור ה' להלאה שנזכה להצליח בעבודת הקודש במדת הגודש לשם ולתפארת.

ועל של עתה באנו, הנה מודעת זאת לכל אנ"ש שהימים האלו ימי הכנה המה, **לקראת מעמד הדינער השנתי "לך ולבניך" שתתקיים בעזהשי"ת ביום ב' במדבר הבעל"ט**, וכבר ידוע את כל התלאה אשר מצאתנו בשנים הקודמים מעת פתיחת המוסדות עד היום, וכבר למדינו חז"ל ומביאו רש"י בפרשת מתן תורה, ש"כל התחלות קשות" ועין בעין ראינו את גודל הקישוים שנצבו עלינו עלי דרך פתיחת המוסדות, ולע"ע נתקיים בנו מאמרם ז"ל "בכל יום יהי' בעיניך כחדשים" שבנוסף מבחינתם של הכלי קודש שעושים מלאכתם ברעננות והתחדשות בכל יום, עוד זאת נתקיים מאמר הנ"ל בנו בזה שכל הקישוים שנערמו עלינו מעת התחדשות המוסדות נמשכת הלאה, ובכל יום ויום עומדים עלינו

קישוים שונים חדשים לבקרים, ובפרט מגודל הלחץ זו הדחק של החובות העצומים שנעקלנו בה למעלה ראש, ומוטל עלינו עול קשה וכבד לשלמם בעוד מועד בזמנים המוגבלים.

ובפרט כבר נודע בשער בת רבים שתיכף **בעת התייסדות המוסדות הוצרכנו ליטול על עצמינו המשימה הכבידה של בניית בנינים חדשים, וכבר זכינו לקנות ולגמור המקח על שטחים גדולים בה נקוה בעזהשי"ת להקים בנינים מפוארים הן לחינוך הבנים והן לחינוך הבנות, אבל ויבא גם השטן להתייצב לבלתי תת עושי המלאכה להתחיל ולהמשיך בעבודת הבני'**, ומפאת זאת התלמידים והתלמידות נצרכים ללמוד בגודל הלחץ ומבלי שום הרחבת הדעת, וכעת בחסדי שמים המרובים עלינו, זכינו לראות איך גברה עלינו כחם וזכותם של מרנן רבוה"ק זי"ע ועין בעין ראינו חסדי המקום עלינו שהצלחנו להגיע לעמק השוה, ונקוה בעזהשי"ת בקרב הימים להתחיל במלאכת הבני', והבית בהבנותו יהי' בעזהשי"ת תל תלפיות לשם ולתהלה.

אבל מובן לכל בר נש **שאין ביכלתינו להגיש למלאכת הבנוי' בהיותינו עמוסים בהחובות העצומים העולים וגודשים**, ואין שום מבוא שנוכל בכלל לחשוב מחשבות אודות המשכת בניית הבנינים כאשר משוקעים בחובות עצומים וגדולים כ"כ, **ובשום אופן א"א להמשיך ככה הלאה, וע"כ הוחלט לקראת הדינער השנתי להגביר חיילים, ולעשות חיל לצבור בר סכומים עצומים של לכה"פ שני מיליאן דאלאר** כדי שנוכל לסלק בעזהשי"ת חלק ניכר מהחובות הנצברים, ובשם ה' נעשה ונצליח לטובת חינוך בנינו ודורותינו.

וכעת הבה נקוה שכ"א מאנ"ש יבין גודל האחריות המוטל על כל אחד ואחד, להטות שכם אחד לקבל ע"ע להביא אוצר בית ה' סכומים הגונים יותר מכפי היכולת , ובזה נוכל בעזהשי"ת להמשיך הלאה להגדיל תורה ולהאדירה, וברכת ה' הוא תעשיר, ובודאי יזכה כ"א לראות ברכה והצלחה בכל מעשי ידיו, ולראות תענוג ונחת מכל יוצ"ח, עדי נזכה בקרב הימים לקבל פני משיח צדקינו, ומלכינו בראשינו, אמן.

ביים אדמיניסטראטער'ס טישל

עס איז פרייטאג אינדערפרי, ווען מיר האבן זיך אראפגעזעצט מיטן חשוב'ן און געטרייער אדמיניסטראטאר פון מוסדותינו הק', צו הערן אביסל מער איבער וואס עס קומט פאר אין די מוסדות פון א פינאנציעלע שטאנדפונקט. דער אמת איז, אז עס איז געווען גאר שווער צו טרעפן איבעריגע פינף-און-צוואנציג מינוט אין זיין פארנומענעם סדר היום וואס ער זאל שענקען דעם שמועס, אבער פונקט ווי ער טרעפט וואונדערליך צייט פאר יעדע זאך וואס קומט אונטער, טראץ וואס זיין זייגער פארמאגט אויך נישט מער ווי פיר-און-צוואנציג שטונדן, די זעלבע האט ער פאר אונז אויך געמאכט א באשטימטער זמן.

און עס איז נישט געווען אזוי גלאטיג. מיר האבן ערשטהאנטיג מיטגעהאלטן בלויז א האלבע שעה פון די פארנומענע סדר היום, ווען אונזער שמועס איז כסדר איבערגעהאקט געווארן מיט טעלעפאנישע געשפרעכן, דא דורך א מנהל, דא רופט א מנהלת, דא רופט א פירמע, אדער געוויסע איינגעשטעלטע, און אלעס ווערט מסודר שנעל, פראפעסיאנאל און פערפעקט. עס איז ממש א כבוד פאר אונזערע מוסדות צו האבן אזא אדמיניסטראטאר אין איר שפיץ.

אצינד, לאמיר צוגיין צום שמועס:

וואס איז דער פליכט פון אן אדמיניסטראטער?

ס'איז נישט געבינדן צו איין פליכט, נאר עס פארמאגט אין זיך צענדליגע פליכטן, וואס אלעס פאלט ארויף אויף דעם אדמיניסטראטאר. יעדן טאג דארף מען מאכן באשלוסן, כ'האב נעכטן געהאט א זיצונג מיט אדוואקאטן איבער פארשידענע זאכן וואס מען פאראהאנדלט מיט דעם ווילעדזש, מיר דארפן אריינקוקן אין אלע גערירכט אנגעלעגנהייטן, מיר דארפן זיכער מאכן אין די פארשריט און אנטוויקלונג פון אונזערע בנינים, מיר האנדלען מיט די סאציאלע און סקול דיסטריקט סערוויסעס, און פארשטייט זיך אז מען האנדלט טאג טעגליך מיט די עלטערן און מיט די הנהלה. יעדע פאר מינוט טוט מען עפעס אנדערש, און טויזענט זאכן דארפן ווערן ערלעדיגט יעדע וואך...

די פינאנציעלע לאסט איז א פרשה פאר זיך. עס לויפט יעדע צוויי וואכן א פעיראל וואס איז ארום 410,000 דאלער א חודש! מען מוטשעט זיך זייער שטארק צו שאפן דאס געלט, א חוץ אלע אנדערע אומגעהויערע הוצאות א שיין חלק קומט פון די שכר לימוד וואס עלטערן וועלכע פארשטייען די נחיצות הענין צאלן דעם מינימאלע שכ"ל, און דעם איבעריגן לאך איז אן אפקומעניש יעדן חודש פון דאסניי, פון צייט צו צייט דארף מען בארגן געלט און זיכער מאכן אז עס האט דעקונג. דאס איז זיכער אז אויב וואלט יעדער איינער געגעבן תיכף די שכר לימוד, וואלטן מיר געהאט פיל א גרינגערן פעלד אין דעם הינזיכט.

די וואס פארנאכלעסיגן די שכ"ל זענען גורם אז מיר דארפן ביי יעדע פעיראל ארום לויפן שאפן הלוואות צו קענען אויסצאלן די איינגעשטעלטע אין צייט און ווי פארשטענדליך קען עס נאר צושטאנד קומען מיט די ענערגישע כוחות פון דער געטרייער מנהל המוסדות וואס איז ב"ה אליינס פארנומען מיט זיינע אייגענע פארצווייגטע געשעפטן און מיר זענען געצוואונגען איהם ארויסצושלעפן פון זיין פריוואטע געשעפטן און זיך אפגעבן מיטן דעקן דעם באנק אז די טשעקס וואס מיר שרייבן אויס זאל האבן דעקונג און נישט מאכן קיין בואו בשלום היל"ת.

וויאזוי בערך זעט אויס א טאג אין אדמיניסטראציע ביורא?

ווי ערוועגט איז עס יעדן טאג אנדערש. לאמיר אנכאפן נעכטן... כ'זעץ מיר נאר אוועק אינדערפרי, באלד קלאפט מען מיר אויפן טיר. דער געטרייער און איבערגעגעבענער מענעדזשער מו"ה חיים אליעזר ניימאן הי"ו איז דא און ער דארף וויסן פארשידענע זאכן וואס דארפן ערלעדיגט ווערן. ווען ער ענדיגט האבן מיר דעם ענערגישער באס מענעדזשער מוה"ר נחמן לייפער הי"ו, ס'איז געווען פראבלעם כך וכך, און מען דארף עס דיסקוסירן, כדי צו קומען צום באשלוס ווי אזוי דער פראבלעם זאל פארמיטן ווערן און מער נישט שטערן די ארבעט.

מיין קאווע הייבט אן צו קאלט ווערן, דער באס מענעדזשער גייט ארויס און איך עפן שוין דעם דעקל, אבער קנאק קנאק! איינער איז ביים טיר... הרב ליפא בראך פון די שכר לימוד קאמיטע דארף איבערגיין די ליסטע, געוויסע עלטערן ווארטן אויף תשובה, און מיר ערווארטן תשובה פון געוויסע עלטערן... און ווען ער פארלאזט די ביורא, בלייבט די קאווע נאך אלץ באזייטיגט, ווייל יעצט קומט די סעקרעטאר אריין איבערקוקן אפאר טשעקס דאקומענטן או"ו...

ווען פארטיג, די קאווע ווערט אויסגעטרינקען ענדליך מיט א דריי שעה שפעטער, דארף מען לויפן אין באנק ווייל אט אט גייט די פעיראל ארויס, און מען דארף זיכער מאכן אז עס האט דעקונג. עטליכע טשעקס פון קאנטעס ווערן צוזאמען געשלעפט, און פארשטייט זיך אז דא קומט ווידער אריין אין בילד דער העלדישער גענעראל מוה"ר שמואל זאנוויל הי"ו און שארט ארויף די ארבעל צו פארזיכערן אז די באן פארט אויף די ריכטיגע רעלסן אז עס זאל ח"ו נישט פאסירן א פארשפעטיגונג מיט די שכירות פאר די כלי קודש זעענדיג אין דעם די שליסל פון די הצלחה פון אונזערע טייערע קינדער אז זייערע מחנכים זאלן האבן א רואיגן קאפ זיך צו קענען אפגעבן מיט יעדעס קינד באזונדער אויפן העכסטן און שענסטן אופן, אזוי ווי עס האט זיך ארויסגעשטעלט די פארגאנגענע יאר

דינער תשע"ח העעל"ט

מיט גרויס סייעתא דשמיא אז עס איז קיינמאל נישט געשפעטיגט געווארן די שכירות פאר אלע איינגעשטעלטע און ווענדערס או"ו, וואס דערפאר באקומען אונז נאכאנאנדע רופן פון די העכסטע אויסגערופנסטע מחנכים און מחנכות וואס פרעגן זיך נאך אויף אפענע פאזיציעס. און מו"ה שמואל זאנוויל ווארפט זיך אריין בלב ובנפש צו

שאפן די אסטראנאמישע סכומים וואס פעלט זיך נאך אויס און ב"ה אז ער איז געבענטש מיט א ספעציעלע חן און טראסט בעיני הבריות וואס שענקן איהם בחפץ לב וואס ער פארלאנגט וויסנדיג אז זיין ווארט איז גאראנטירט, און מען לויפט פארספעטערהייט צום באנק צו בעפאר זיי שליסן שוין.... אזוי גייט אדורך דער טאג מיט א זיצונג נאכמיטאג מיט עטליכע אדוואקטן. און אנקומענדיג אהיים אויסגעשעפט נעמט זיך דער טעלעפאן ווידער זינגען און קלינגען, מיט אלערליי זאכן וועלכע דארפן ערלעדיגט ווערן.....

וואס וועט זיין מיט די פלאץ-מאנגל פראבלעם?

ס'איז א גרויסע פראבלעם, מיר האבן מאמענטאל נישט קיין פלאץ. ווען מיר האבן געעפנט אונזערע מוסדות האט מען נישט געקלערט אז עס וועט אזוי שנעל וואקסן און אויס-וואקסן. מ'האט זיך גערעכנט אז היינט צוטאגס וועלן מיר האבן צווישן דריי ביז פיר הונדערט קינדער מאקסימום, אבער למעשה האט זיך ב"ה ארויסגעשטעלט אז מיר פארמאגן היינט נאנט צו צוועלעף הונדערט קינדער כ"י, און מען האט זיי נישט וואו צו פלאצירן. א דאנק דעם איז אונז אויסטערליש שווער צו שפעקולירן די פלייץ פון אפליקאציעס וועלכע פליסן כסדר ארויס פונעם פאקס מאשין אין אפיס אומאויפהערליך ..

ביז יעצט האבן מיר געהאט א שווערן פעלד מיט די אלטע אנטיסימיטישע ווילעדזש באאמטע וועלכע זענען שטארק נישט געווען גינסטיג צו אונזערע געמיינדעס, מען האט זיך געצוואונגענערהייט געטראפן אין געריכט און פרובירט צו באקעמפן יעדע פראבלעם, אבער ס'האט געקאסט אסאך געלט, כוחות און שעות. ב"ה אז מען האט אצינד א מער-פריינדליכע ווילעדזש, וועלכער איז פערזענליך אראפגעקומען זען אונזערע געביידעס, און מיר פלאנירן בעז"ה צו באנייען די קאמפלעקסן וואס וועלן לינדערן אביסל די גרויסע פלאץ קריזיס אינערהאלב מוסדותינו הק'. יעדער האלט מיט אונזערע פלענער, מ'מאכט נישט קיין גרויסע סוד דערפון... מיר האפן בעז"ה צו קענען בקרוב באנייען די פראפערטי אין טשערי לעין, און דערמיט קענען אביסל אפ-אטעמען.

וואס איז געווען 'די שווערסטע' ארבעט וואס איר האט געהאט אלס אדמיניסטראטער?

הממ... יעדע זאך איז שווער. איינע פון די שווערערע זאכן וואס מיר זענען נארוואס אריבער איז געווען מיט די אימיוניזאציע רעקארדס וואס מיר האבן געהאט מיט די געזונטהייט דעפארטמענט, איבער די וואקסינען. יעדער ווייסט אז עס איז דא א מיזעלס אויסברוך און די רעגירונג האט גאר שארף אדרעסירט די נושא, נאר צו האלטן וואקסינירטע קינדער, אזוי ווייט אז זיי האבן אונז געצוואונגען און געדראעט מיטן שארפסטן צו גענצליך פארשליסן די גאנצע מוסד היל"ת, זעענדיג אז די העלט דעפארטמענט זענען אנטשלאסן צו נעמען די שטרענגסטע מיטלען וועלנדיג דערמיט אויספירן זייער פארלאנג, האבן מיר זיך געטראפן אין געבונדענע הענט און ווי פארשטענדליך איז עס געטוען געווארן מיט זייער א שווער הארץ.

מצידי האב איך מיט די גאנצע אפיס אריינגעלייגט גאנצע'טע טעג און נעכט בלי גוזמא, צו פארטיידיגן אונזער מוסדות פאר די שטאטישע טאטע'ס. איך האב זיי אויפגעוויזן אז 95 פראצענט קינדער זענען שוין אימיונירט, דערפאר זאל מען זיך נישט באגיין שארף מיט די קליינע פינף פראצענט. זיי האבן עס פארשטענדליך נאכגעקוקט אויף א געוויסער געזונטהייט אינפארמאציע ארכיוו, אבער וויבאלד דאקטוירים לייגן נישט באלד ארויף אלע אינפארמאציע, האט עס נישט געשטימט מיט אונזערע נומערן וואס אונז האב זיי געגעבן.

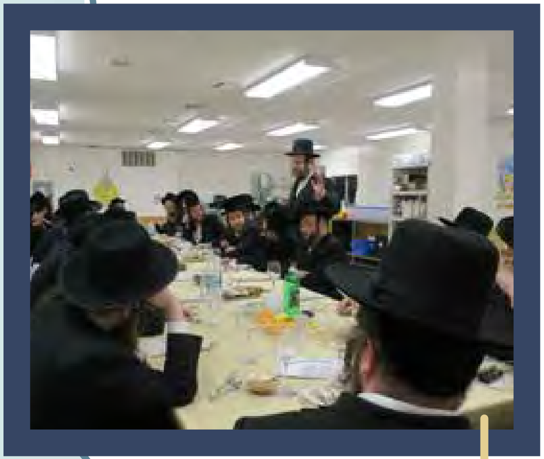

מנהל המוסדות גיט איבער באריכט ביי איינע פון די קלענערע מסיבות כהכנה לדינער הבעל"ט

איך בין דורך נאמען ביי נאמען, די געברענגט דאקומענטן פון יעדער קינד וואס איז איינגעגעבן געווארן ביים איינשרייבן, און געשעפט פאר יעדער זיין אקוראטע רעקארד'ס פון דעם דאקטער וואס האט אים וואקסינירט, יעדע נאמען האט מען באזונדער געדארפט שיקן פאר די געזונטהייט דעפארטמענט מיט באוויז, און זיי האבן אלעס איבערגעקוקט. עס האט מיר גענומען א לאנגע ווייל צו אויפוויזן אלע אינפארמאציע, און פאר זיי נאך א שטיק צייט צו אלעס נאכגיין, און דא האבן זיי באשטעטיגט אז עס שטימט, און אקצעפטירט מיין בקשה.

דער עולם האט נישט די מינדעסטע השגה וויפיל כוחות מיה און פלאג עס איז אריינגעלייגט געווארן אז די רעגירונג

זאל אראפנעמען די פארבאט און די טייערע תלמידים ותלמידות זאלן קענען ווייטער שטייגן אומגעשטערט.....

זענען דא געוויסע זאכן וואס האבן זיך געטוישט דורכאויס די יארן?

מיר לויפן מיט דעם גאלאפ פון די יארן ב"ה. עס ווערט אריינגעלייגט גאר אסאך כוחות צו אהערשטעלן א גרינגע, געשמאקע און פראפעסיאנאלע אופן פאר עלטערן צו קענען צאלן לייכטערהייט די שכר לימוד אן קיין טירחא דגופא. מיר האבן געמאכט אן אויטאמאטישער סיסטעם וואו מ'קען באצאלן שכר לימוד טעלעפאניש פיר און צוואנציג שעה א טאג לויט יעדעמ'ס באקוועמליכקייט,

אויך איז באזונדער צוגעשטעלט געווארן א טרעקינג סיסטעם פאר עלטערן צו קענען נאכקוקן וואו די באס מיט זייער קינד געפינט זיך קומענדיג לערנען און אהיימקומענדיג. דאס אלעס פארגרינגערט סיי פאר די הנהלה און סיי פאר די עלטערן. מיר פרובירן צו זיין די פראקטישסטע וואס מעגליך, מיר קומען אנטקעגן די עלטערן מיט סיי וואס מעגליך בעזרת השי"ת.

וועלכער מעסעדזש האט דער אדמיניסטראטער פאר די חשוב'ע עלטערן?

מיר טוען אלעס וואס מעגליך פאר די עלטערן און פאר די קינדער, הן ברוחניות והן בגשמיות, אז עס זאל זיין א שלימות דאס מערסטע וואס א בשר ודם קען אהערשטעלן בסייעתא דשמיא. אבער די עלטערן דארפן געדענקען אז זיי זענען גלייכע שותפים. מיר האבן גאר א גרויסע בודזשעט וואס איז זייער שווער צו דעקן.

ווען עלטערן באצאלן צייטליך די שכר לימוד און ווייזן אז זיי שטעלן אהער זייער חלק השותפות, גיבט אונז דאס מאטיוואציע און כח צו קענען ווייטער אנגיין מיט די אומגעהויערע שווערע ארבעט פון אונזער זייט, עס ברענגט א ווינט פון פאזיטיווקייט און הייבט די מאראל, דער טאג גייט אנדערש, און דאס אפעקטירט לטובה דעם גאנצן שטאב, עווענטועל וועט דאס אנקומען ביז צו אייערע קינדער.

אין מזרזין אלא למזורזין, ביטע טוט אייער חלק מיט הארץ און געפיל, כדי מיר זאלן קענען טוען אונזער'ס ווייטער מיט א רואיגקייט און הרחבת הדעת, לטובת כולנו.

איך באמערק דא דעם יונגערמאן וואס ברענגט אריין דא באקסעס וואס איז נארוואס דעליווערט געווארן ווער איז דאס?

דאס איז א באשיידענער עסקן נמרץ לטובת המוסדות שלא ע"מ לקבל פרס אן קיין שום אויפמערקזאמקייט מוה"ר מיכל פריעדמאן הי"ו וואס ער געט זיך אפ מיטן איינקויפן סופלייעס וכדו' פאר די אפיס און איינגעשטעלטע וכו' פאר די ביליגסטע פרייזן וועלכע איז נאר פארהאן אויף די מארקעט זייענדיג געשאנקען מיט א ספעציעלע חוש צו איינהאנדלען די בעסטע קוואליטעט פאר די ביליגסטע פרייזן, וואס זיין עסקנות האט שוין געשפארט פאר די מוסדות הונדערטער טויזענטער דאלער, ווי אויך האט ר' מיכל איינגעשטעלט א נאבאלע סיסטעם אז אלע איינגעשטעלטע געבן איבער זייערע פארלאנגען פאר זייערע מנהלים און מנהלות און איינמאל א חודש קויפט מען איין אלע געברויכן אויף א גרעסערע קוואנטום וואס דערמיט שפארט מען זיך איין שווערע געלטער, ישלם ה' שכרו ותהי' משכורתו שלמה מעם ה'.

ווי אזוי איז מען מסדר אזא ריזיגע פעיראל ?

אויף דעם פארמאגט די מוסדות אין אפיס א גאר טאלאנטפולער און מסודר'דיגע יונגערמאן האברך החשוב מוה"ר פישל פריינד הי"ו וועלכע איז מקדיש צענדליגע שעה'ן בלויז פאר די פעיראל אפטיילונג זיכער צו מאכן אז יעדער איינער באקומט זיין ערליך פארדינטע געהאלט מיט א שטארקע פונקטליכקייט, ר' פישל איז טאקע דער פאסיגער פערזאן וואס פארשטייט ריכטיג דעם דין פרוטה כדין מאה און טוט פארפיגן אויף די פעיראל אפעראציע מיט א זעלטענע נאמנות וישרות צו יעדענס צופרידנהייט !

להגדיל תורה ולהאדירה

טר

ברענגט א נענטערן בליק אין די "באַס-פּענסטערס"

דער געטרייער טראַנספּאָרטאַציע מענעדזשער

מוה"ר נחמן לייפּער הי"ו

געווען איז עס געווען מיט עטליכע וואָכן צוריק, ווען דער שורות-שרייבער איז אָנגעקומען צום גרויסן קאָמפּלעקס פון די הייליגע מוסדות אויף טשערי לעין, ורגלי מוליכות אותי צום אָפיס-קאָמפּלעקס פון די מוסדות, ווועלענדיג אַביסל מיטהאַלטן פונדערנאָנט מהנעשה ונשמע בין כותלי המוסדות.

אונזער ערשטע סטאַנציע איז דאָס מאָל געווען אין ביוראָ פון די טראַנספּאָרטאַציע אָפּטיילונג, וואו מיר האָבן געטראָפן א פנים חדשות ווען עס איז נאָכנישט אויסגעקומען צו טרעפן פאַראַיאָר. דאָס איז דער געטרייער טראַנספּאָרטאַציע מענעדזשער, האברך החשוב מוה"ר נחמן לייפּער הי"ו, וועלכער איז דאַן געווען העכסט פאַרטיפט אין די אַרבעט, אַזש עטליכע מינוט זענען מיר געשטאַנען פון די זייט, און צוגעקוקט ווי ער אַרבעט מיט פלייס און ענערגיע, אָן דעם וואָס ער זאָל אפילו באַמערקן אַז איינער איז אַריינגעקומען אים שטערן פון די אַרבעט...

שטייענדיג דאָרט, הערן מיר פון אונזער באַגלייטער, וועלכער רוימט אונז אַריין אין די אויערן, אַז איך זאָל וויסן פון וועמען עס רעדט זיך. ער זאָגט אונז אַז זינט ר' נחמן הי"ו איז אַריינגענומען אין אַמט מיט עטליכע חדשים פריער, איז ממש ריכטיג פנים חדשות באו לכאן. די גאַנצע אָפּטיילונג פון טראַנספּאָרטאַציע האָט באַקומען א פרישן אויסזען, עלטערן זענען צופרידן, און ס'הערשט א שטאַרק פּאָזיטיווע שטימונג ביים ציבור, מיטצוהאַלטן ווי דער אָפּטיילונג ווערט אַלץ בעסער און בעסער.

"גלייב מיר, איך ווייס וואָס איך רעדט - זאָגט מיר מיין חשובער באגלייטער - איך דריי מיך צווישן ציבור, איך הער אַלץ אויף וואָס דער עולם רעדט זיך אָפּ, צוגלייך מיט דעם פון וואָס דער עולם האָט הנאה... פון טראַנספּאָרטאַציע הערט מען לעצטענס צוריק זייער גוטע גריסן, יעדער ווערט אויפגענומען מיט רעספּעקט, יעדע קאָל ווערט צוריק-געענטפערט מיט כבוד, אַלעס זינט ר' נחמן איז אַריינגעקומען".

איז לאָמיר פּרובירן צו הערן פון ר' נחמן אַליינס וואָס ער האָט צו זאָגן אויף די טראַנספּאָרטאַציע אָפּטיילונג. צופיל צייט ווילן מיר אים נישט שטערן פון זיין אַרבעט. אָבער דאך, עפּעס דאַרף מען דאָך דערציילן פאר די עלטערן אויך, צו וויסן וואָס די אָפּטיילונג שטעלט מיט זיך פאר.

אַנספּאָרטאַציע

איז אַלזאָ, מיר הייבן אָן. אָבער איידער דעם, א קורצע הקדמה'לע.

אַריינקומענדיג טרעפן מיר ווי ר' נחמן איז פאַרטיפט אויפ'ן סקרין פון זיין קאָמפּיוטער. ער קוקט נאָך שוואַרצע פּינטלעך ווי זיי רירן זיך און באַוועגן זיך... וואָס איז דאָס? פרעגן מיר די ערשטע פראַגע, און ר' נחמן דערציילט אונז איבער דעם שפּאָגל נייעם טרעקינג-סיסטעם, וואָס איז באַנייט געוואָרן מיט א צייט פריער. ס'האָט געצויגן אונזער נייגער, און ער האָט אונז דערציילט פאַרשידענע אינטערעסאַנטע פּרטים אַרום דעם.

וואָס זענען די מעלות מיט דעם נייעם סיסטעם?

ר' נחמן: מ'דאַרף נישט צוריקגיין אַזוי לאַנג, ס'איז די רעדע פון קנאַפּע פיר-פינף חדשים צוריק, וואָס ווען מען איז אַריינגעקומען דאָ אין די טראַנספּאָרטאַציע אָפּיס פון די מוסדות, האָט מען געטראָפן א שטאַב מיט אָפּיס-אַרבעטער, וואָס לכה"פ צוויי פון זיי זענען געווען געשטעלט בלויז אויף אויפצוהייבן טעלעפאנס, צו ענטפערן פראַגעס פון די עלטערן.

אין די ערשטע וואָכן וואָס איך בין דאָ געווען, האָב איך ביים אַריינקומען אין אָפּיס שוין געקענט האָבן א הונדערט אומגעענטפערטע קאָלס פון עלטערן וואָס האָבן שוין ביז דעמאָלט געהאַט אַריינגערופן.

וואָס זענען געווען די קאָלס?

ר' נחמן: רוב דערפון, אויב נישט אַלע, זענען - ווי פאַרשטענדליך - געווען, פשוט אָנצופרעגן, וואו איז מיין קינד'ס באָס. ס'איז שוין געווען, ס'איז נאָכנישט געווען, ווילאַנג וועט געדויערט אַז עס זאָל נאָך אָנקומען, און נאָך פאַרשידענע פראַגעס, וואָס אויף רוב פון זיי האָב איך ניטאַמאָל געקענט געבן קיין געהעריגן ענטפער, ווייל איך אַליינס האָב אויך נישט געוואוסט. כ'האָב געקענט טון איין זאַך, זיך פאַרבינדן מיטן דרייווער פערזענליך, אים צו פרעגן, ביזט שוין געווען דאָרט, און ווען קומסטו אָן אַהין.

און לאָמיר זיין אויפריכטיג. די פראַגע אויב ער איז שוין געווען דאָרט, דאָס האָט ער מיר זיכער געקענט ענטפערן, אָבער די צווייטע סאָרט פראַגע, ווען ער וועט אָנקומען אַהין, אויף דעם האָב איך קיינמאָל נישט געקענט האָבן דעם ריכטיגן תירוץ. נאָכדעם וואָס דאָ קומט אַריין דער פאַקטאָר פון טראַפיק, וואָס דאָס איז זאַכן וואָס מען קען קיינמאָל אין קיין פאַל נישט אויסרעכענען פון פאָראויס.

צוליב קאנסטראקשן אויף די גאַסן אָדער אַנדערע טראַפיק פּראָבלעמען מיט וואָס אונזער שטאט איז ב"ה געבענטשט, קען מען נישט אַלץ זיין אויסגערעכענט אַז יעדע באָס זאָל זיין ממש גאָר פונקטליך אין צייט, און דעריבער מאַכט זיך אָפט אַז עלטערן דאַרפן אַריינרופן פרעגן אויב די באָס וועט זיין אין צייט, און אויב נישט, ווען יאָ וכדומה.

און וואָס איז היינט אַנדערש?

ר' נחמן: אָה, מ'זעט אַז דו וואוינסט נישט אין מאָנסי... די עלטערן פון אונזערע תלמידים פרעגן נישט אַזעלכע פראַגעס. ב"ה מ'האָט איינגעשטעלט דעם גאָר געניטן "טרעקינג סיסטעם" וואָס נישט איך און נישט די עלטערן האָבן גענוג ווערטער אַרויסצוברענגען זייער התפעלות פון דעם נייעם סיסטעם.

אדרבה, כאַפּ א בליק דאָ, קענסט זען פונקטליך יעדע באָס ווען ער איז אַרויסגעפאָרן, וואו ער איז איצט, און ווען בערך ער וועט אָנקומען צו די קומענדיגע סטאַפּ, סיי ביים אויפנעמען די קינדער, און סיי ביים אַראָפּלייגן.

הייסט אַז די מעלה איז, אז ווען איינער רופט אַריין פרעגן וואו עס איז דער באָס פון זיין קינד, דאַרפסטו נישט פערזענליך פרעגן דעם דרייווער וואו ער געפונט זיך. דו האסט שוין אַלעס אויפ'ן קאָמפּיוטער?

ר' נחמן: נע, דאָס איז דער קליינער טייל פון די מעלות פון דעם סיסטעם. דער עיקר מעלה איז, אַז מ'דאַרף קיינעם בכלל

נישט ענטפערן. מ׳רופט אַריין צום צענטראַלן נומער פון דעם סיסטעם, און דער סיסטעם זאָגט דיר שוין פון זיך אַליינס, וואו דער באָס איז, וויפיל מינוט ווייט ס׳איז נאָך פון דיין הויז, אָדער גאָר שוין אַוועק פון דיין הויז.

און וואָס איז געווען איידער דער נייער סיסטעם?

ר׳ נחמן: ווי איך זאָג, קען איך נישט צופיל ענטפערן אויף דעם, ווייל דער נייער סיסטעם איז באַלד אַזוי אַלט ווילאַנג איך דין שוין דאָ אויף די פּאָזיציע. אָבער דאָס ביסל וואָס איך האָב מיטגעהאַלטן איז געווען, אַז ס׳זענען געזעסן צוויי מענטשן וואָס האָבן די גאַנצע צייט געענטפערט טעלפאנען, וואָס 95% דערפון זענען געווען אויף מינדערוויכטיגע זאַכן, וואָס האָט אַוועקגענומען די צייט אַז מ׳זאָל נישט קענען געהעריג זיך אָפּגעבן מיט די וויכטיגע זאַכן וואָס איז געשטאַנען אויפ׳ן סדר היום. כסדר איז מען געווען פאַרנומען מיט אומוויכטיגע טעלפאָן-קאָלס, און די וויכטיגע זאַכן זענען אַריינגעשטופּט געוואָרן אינצווישן.

איידער איך גיי ווייטער, מוז איך מיך פאַררעכטן א מינוט. דער אמת איז, אַז מ׳קען נישט זאָגן אַז די אַלע טעלפאָן-קאָלס זענען געווען אומוויכטיג. איך פאַרשטיי אַז אינדערפרי אָדער נאָכמיטאָג ווען א מאַמע רופט אַריין פרעגן אויב דער באָס איז שוין געווען צו נישט, קען מען נישט זאָגן אַז ס׳איז אומוויכטיג. ס׳איז באמת וויכטיג צו וויסן, צו מ׳זאָל נאָך יאָ אַרויסגיין וואַרטן אויפ׳ן באָס צו נישט. אָבער ווען עס איז די רעדע פון זאכן אינעם אָפיס, איז דאָ פאַרשידענע אַנדערע וויכטיגע זאַכן וואָס מ׳דאַרף מסדר זיין, און דאָס האָט אַוועקגענומען דעם קאָפּ און מח פון אָנגיין מיט די אַרבעט ווי געהעריג.

היינט איז ב״ה אַנדערש, מיט דעם נייעם סיסטעם גייט אַלעס סיסטעמאַטיש. מ׳רופט אַריין, אדער באַקומט מען צוריק א טעקסט, וואו דער באָס האַלט, אָדער הערט מען דאָס אויטאָמאַטיש אויפ׳ן טעלפאָן, אַזוי אַז מ׳דאַרף נישט צוקומען צו רעדן פערזענליך צו קיינעם, און דער טעלפאָן און אויך די צייט בלייבט פריי פאר די וויכטיגע ענינים.

לאָמיך פרעגן אויפריכטיג. דער נייער סיסטעם איז אומזיסט?

ענטפער: אומזיסט?... הלוואי. יעדע טעלפאָן וואָס ווערט געענטפערט אויטאמטיש קאָסט א סכום געלט, דאָ האסטו דעם חשבון פון היינט אַליינס. ס׳איז היינט אַרויס א חשבון פון נאָנט צו צוויי טויזנט קאָלס, וואס חודש׳ליך קומט עס אויס אין די טויזנטער דאלערן, וואָס די הנהלה האט צוגעלייגט צום אזוי אויך אנגעשטרענגטן בודזשט פון די טראַנספּאָרטאַציע אָפּטיילונג. אָבער דאך האט די הנהלה זיך דאָס אונטערגענומען. מ׳איז דאָ מיטן ציל אַרויסצוהעלפן פאר די עלטערן, מ׳פּרובירט דאך צופרידענצושטעלן די עלטערן, און צוליב דעם האָט מען זיך דאָס אונטערגענומען, אָפּגעזען וויפיל עס קאָסט.

נו וואָס דען זאָגט מיר מיין באגלייטער אַז דו ענטפערסט יעדן קאָל מיט רעספעקט. אַז עס גייט אויטאָמאַטיש, וואָס דאַרף מען ענטפערן קאָלס?...

ר׳ נחמן: קודם יש״כ פאר דעם קאָמפּלימענט... אָבער ווי איך האָב געזאָגט, זענען נאָר רוב קאָלס געווען פאר אַזעלכע זאַכן ווי ווען קומט דער באָס אן וכדומה. ס׳איז נאָך אַלץ דאָ קאָלס פאַר וויכטיגע זאַכן. דאָ איז א קינד נישט אָנגעקומען אין די ריכטיגע צייט, דאָ האָט מען נישט אָפּגעוואַרט א קינד אין די באשטימטע צייט וואס ווי פארשטענדליך האט מען נישט געקענט אַראָפּלייגן דאָס קינד, וכדומה נאָך פאַרשידענע זאַכן וואָס קען זיך מאַכן.

עפּעס האָט איר געזאָגט אינמיטן, אַז די טראַנספּאָרטאַציע קאָסט זייער אַסאַך. ס׳קאָסט מער ווי ביי אַנדערע מוסדות?

ר׳ נחמן: איך ווייס נישט גענוי וויפיל עס קאָסט ביי אַנדערע מוסדות, אָבער איך בין כמעט זיכער אַז יא. לאָמיך געבן א קליינע דוגמא. איך האָב פריער געאַרבעט אין די באָראָ פּאַרק׳ער מוסדות. דאָרט ווייס איך אַז זייער פלאָטע באַשטייט פון דרייסיג באָסעס, און דער מספר פון תלמידים וואָס זיי פאַרמאָגן איז אפשר פינף מאָל אַזויפיל וויפיל אונזערע מוסדות דאָהי פאַרמאָגן. ווידעראום אונזערע מוסדות פאַרמאָגט א פלאָטע פון פופצן באָסעס. דאָס הייסט אַז פאַר סאַך ווייניגער קינדער, דאַרף מען אויפהאַלטן

פיל א גרעסערן סטעף, און פיל מער באָסעס, וואָס דאָס אַליינס קאָסט אָפּ אַסאַך געלט.

אויף דעם אַליינס האָב איך צו פרעגן א פראַגעס. אָבער לאָמיר גיין על ראשון ראשון... פאַרוואָס טאַקע דאַרפן די היזיגע מוסדות אַזויפיל באָסעס?

ר׳ נחמן: דער ענטפער אויף דעם איז זייער פשוט. אונזער שטאט מאָנסי איז זייער גרויס אין שטח. גאָר גרויס. געב א כאַפּ א בליק אויף די מאַפּע פון אונזער שטאט, כ׳מיין מיט אַלע שטעטלעך אַרום, וועסטו זען, אַז מאָנסי איז היינט גרויס אַריבער 7.5 מייל. דאָס הייסט אַז סתם דורכצופאָרן די שטאָט פון איין עק ביז צו די אַנדערע, אפילו ווען עס איז אינמיטן די נאַכט און די גאַסן זענען ליידיג, דאָך געדויערט עס לכה״פ א האַלבע שעה אויב נישט מער!

נו, וואָס האָט דאָס צו טון מיט צאָל פון באָסעס וואָס די מוסדות פאַרמאָגן?

ר׳ נחמן: עס פאַרשטייט זיך אַז דאָס מיינט אויך, אַז דער עולם וואוינט זייער צושפּרייט איבער די גאַנצע שטאָט. ביי זייער אַסאַך ראדס איז אויסגעשטעלט אַז די באָסעס דאַרפן פארן א צען פופצן מינוט בלויז אויף אָפּצונעמען איין קינד, און מ׳מוז צושטעלן גענוג באָסעס, אַז די קינדער זאָלן נישט דאַרפן זיין אַזוי לאַנג אויפ׳ן באָס.

וויפיל בערך איז די צייט וואָס א קינד געפונט זיך אויפ׳ן באָס?

ר׳ נחמן: ס׳איז נישט דאָ קיין באַשטימטע צייט, ווייל יעדעס קינד איז אַנדערש. די ראטס זענען דאָך אַזוי אויסגעשטעלט אַז ווען מ׳קומט אין חדר, זאָל דער באָס אָנהייבן ביים ווייטסטן סטאַפּ, אַזוי קומען אַלס אויס אַז די קינדער וואָס וואוינען ווייטער זענען לענגער אויפ׳ן באָס ווי די וואָס וואוינען נענטער צום חדר אָדער סקול. אָבער דאך לייגט מען א גרויס געוויכט אַז די קינדער זאָלן נישט זיין צולאַנג אויפ׳ן באָס. די מערסטע צייט וואָס א קינד איז אויפ׳ן באָס, איז לכל היותר א דרייפערטל שעה פער-טריפּ. וויפיל איך ווייס ביי אַנדערע מוסדות, דאָהי און אין אַנדערע פלעצער, איז דאָס די זעלבע צייט, אויב נישט ווייניגער, ווי ביי אַנדערע מוסדות, דאָהי און אין אַנדערע פלעצער.

דאָס איז אגב, א זאַך וואָס עלטערן דאַרפן עס צו קענטעניס נעמען. ס׳איז דאָ מאַמעס למשל וואָס רעדן זיך אָפּ אַז די קינדער קומען אַהיים צו פרי...

וואָס הייסט, נישט אַלע קינדער פון יעדן עלטער גייען אַהיים אין די זעלבע צייט?

ר׳ נחמן: יאָ, דאָס וואָס איך בין מסביר, אַז ביי איין פלאַץ קומט דער באָס אן פריער, און ביי אן אַנדערע סטאַפּ קומט עס אן היבש שפּעטער. די מאַמעס רעדן דאך צווישן זיך, און מ׳הערט ווען דער באָס קומט אן דאָרט, און מאַמעס וואָלטן נאָך געקענט באַשטיין צו האָבן די האַלבע שעה פאר זיך. ובפרט מאַמעס וואָס גייען נאָך אַרויס אַרבעטן, וואָס אויב די קינדער קומען אָן צו פרי, דאַרף מען זיך אַהיימיאָגן פון די אַרבעט, און זיי וואָלטן ענדערש געקענט באַשטיין אַז ביי זיי זאָל די באָס אויך אָנקומען שפּעטער. אָבער עס פאַרשטייט זיך אַז דאָס איז עכ״פ דאָס איז א זאַך וואָס מ׳קען נישט צושטעלן קאָסטום-מעיד פאר יעדן לויט זיין באַקוועמליכקייט. דער באָס מוז פאָרן מיט א סדר, אַזוי צו קענען אָנקומען צו יעדן באַצייטענס.

וואָס מיינסטו צו דרוקן מיט דעם, אַז ״לכה״פ ביי דעם קען מען נישט״. איז דאָ זאַכן וואָס מ׳שטעלט יאָ צו קאָסטום-מעיד פאר יעדן?

ר׳ נחמן: זיכער. איך וואָלט געזאָגט אַז די גאַנצע טראַנספּאָרטאַציע סיסטעם איז אויסגעשטעלט אַז עס זאָל זיין צוגעשטעלט ווי פּריוואַטע סערוויס פאר יעדן. איך גלייב אַז נישט איך און נישט איר האָט איבעריג צייט צו זיצן דאָ אין אונזער אָפיס אַליינס א פאר שעה. אָבער איך וואָלט פון דעם אַליינס געקענט

רעדן און דערציילן אן א שיעור, וויפיל מ'גייט אַלץ אַרויס פון וועג, און וויפיל מ'לייגט צו קאָפּ און מח צו פאַרזיכערן אַז יעדעס קינד באַקומט פּערזענליכע סערוויס.

איך וואָלט געזאָגט נאָך מער. אדרבה, יעדער ווייסט אַז ס'איז דאָ אַזאַ זאַך ווי פּאָבליק טראַנספּאָרטאַציע וואָס ווערט צוגעשטעלט דורך די שטאָט. מ'הערט אַסאַך מאָל פון עלטערן וואָס שלאָגן פאר אַז אפשר זאָל מען גאָר נוצן זייערע באָסעס. איך וואָלט אָבער קיינעם נישט געראָטן דאָס אויסצופּרובירן. זייער טראַנספּאָרטאַציע גייט מיט א גוי'שע פּונקטליכקייט... די באָסעס פארן דורך ביי עטליכע צענטראַלע גאַסן, ווער עס קומט ביז אַהין, האָט טראַנספּאָרטאַציע, און ווער נישט זאל וואקן... ס'איז אָן קיין שום געפיל און אָן קיין שום חשבון. זיי האָבן אפשר אויך א טרעקינג סיסטעם, אָבער דאָס איז נאָר אויף צו קאָנטראָלירן די דרייווערס. אָבער מ'קען זיי בכלל נישט פרעגן וואו א באָס איז, ווען עס וועט אָנקומען וכדומה, ווייל יעדעס קינד איז ביי זיי נישט מער ווי א נומער. אַרויפגעקומען אויפ'ן באָס, געפארן ווייטער, און צוריק אַראָפּ ערגעץ-ווייסעכוואו. ביי אונז איז נישט דאָ אַזאַ זאַך. יעדעס קינד איז כמעט א בן יחיד פאר וועמען מ'שטעלט צו א פּריוואַטע קאַר סערוויס ביים קומען און ביים גיין. יעדע ריר פון א באָס איז פּונקטליך אויסגערעכנט, ס'זאָל פארן אַזוי, זיך דרייען דאָרט, צוריקקומען אַהער, אַלעס נאָר צו פאַרזיכערן אַז מ'קומט אָן צו יעדעס קינד פּערזענליך אים אָפּצונעמען און צוריק אַהיימפירן.

איך וואָלט געזאָגט, אַז ממש רוב הוצאות פון די טראַנספּאָרטאַציע איז אויף דעם, זיכער צו מאַכן אַז די עלטערן און קינדער צוגלייך זענען צופרידן אויף טריט און שריט.

איך נעם אַרויס פון דיינע ווערטער אַז דאָס אַליינס, זיך צוצושטעלן צו יעדן איז נישט קיין ביליגע מעשה. ריכטיג?

ר' נחמן: שוין איינמאָל ריכטיג. גוט, איך זאָג נישט אַז מ'שטעלט צו א פּריוואַטע באָס פאר יעדן. אָבער מ'שטעלט יאָ צו פּריוואַטע סערוויס פאר יעדן. דאָס הייסט אַז די באָסעס זענען אַזוי אויסגעשטעלט אַז מ'פאָרט צומאָל לאַנגע שטרעקעס נאָר אויף אָנצוקומען צו איין קינד, דאָס הייסט אַז נישט אַלע באָסעס זענען ממש געוויינליך איבערגעפולט, ווייל מ'וויל דאָך נישט אַז די קינדער זאלן זיין מער ווי לכל היותר א דרייפערטל שעה אויפ'ן וועג, און צוליב דעם האָט מען מער באָסעס אויפ'ן ראָד, בעיקר אַז יעדער זאָל באַקומען זיין פּערזענליכע סערוויס.

צוליב דעם אַליינס האָט מען לעצטענס צוגעלייגט נאָך באָסעס. למשל, אַמאָל פלעגט זיין ביי דעם טריפּ פון 6:10 פיר באָסעס. לעצטענס האָט מען צוגעלייגט א באָס, טיילווייז צוליב דעם וואָס עס זענען צוגעקומען נאָך קינדער. אָבער בעיקר צוליב דעם וואָס די באָסעס האָבן געדאַרפט פארן צו לאַנג, און די קינדער זענען געווען צו לאַנג אויפ'ן באָס. האָט מען מסדר געווען א פרישן ראָט, אַזוי אַז די קינדער זאָלן נישט דאַרפן זיין צולאַנג אויפ'ן באָס.

דאָס זעלבע האָט מען געטון ביי אַלע אַנדערע ראטס, וואָס די באָסעס זענען איצט אַביסל ליידיגער, אַזוי אַז דער צייט אָפּשניט וואָס א קינד איז אויפ'ן באָס ווערט געהאַלטן צו א מינימום, ווי איך האָב פריער געזאָגט.

אגב, האָב איך צוריקגעהערט פון מנהלים וואָס האָבן דאָס שטאַרק אויסגעלויבט, נישט נאָר צוליב דעם אַז די קינדער דאַרפן נישט זיין צולאַנג אויפ'ן באָס, נאָר אויך צוליב דעם וואָס עס איז פיל זיכערער פאר די קינדער. ווילאַנג די באָסעס פלעגן זיין איבערגעפולט, האָבן די קינדער זיך אַלץ געיאָגט ביים אַרויסגיין פון חדר. מ'האָט מורא געהאַט אַז מ'וועט נישט טרעפן קיין פּלאַץ אויפ'ן באָס, און מ'איז געלאָפן מיט אן אימפּעט כאַפּן א זיץ. איצט אַז די באָסעס זענען נישט אַזוי איבערגעפולט, דאַרף מען זיך נישט אַזוי יאָגן. אוודאי, קינדער זענען קינדער, און דער נאַטור טרייבט זיי זיך צו יאָגן... אָבער דאך איז עס אינו דומה, און עס גיט אַסאַך צו צום זיכערהייט פון די קינדער ביים אַרויפגיין אויפ'ן באָס.

גוט, אָבער עפּעס האסטו פריער גערעדט פון שטאָטישע טראַנספּאָרטאַציע. נאָך אַלעם אָבער, צאָלט דאך די שטאָט א חלק פון די טראַנספּאָרטאַציע. נישט אַזוי?

ר' נחמן: אויף וועלכן פּלאַנעט לעבסטו דאָ? אוודאי איז דאָ אזאנס אַז די שטאָט צאָלט עפּעס אבער ס'איז קליין געלט פאר די טראַנספּאָרטאַציע קאסטן.

קודם וואָס איז מיט די עלטערן? די עלטערן צאָלן דאך אויך טראַנספּאָרטאַציע קאסטן, און בעיקר פאַרשטיי איך נישט, וואָס קאָסט אַזוי סאַך?

ר' נחמן: די פראַגע איבער דאָס וואָס עלטערן צאָלן, וועל איך אַוועקלייגן אויף צום סוף. אָבער דו פרעגסט וואָס עס קאָסט אַזוי סאַך. קוק אַהער, דו ווייסט וויפיל עס קאָסט אונז פעיראָל א וואך?. יעדע וואָך צאָלט מען פעיראָל פאר די דרייווערס **"דרייסיג טויזנט דאָלאַר"**. דאָס איז נאָר פאַר די דרייווערס!. דאָס אַליינס איז בערך **א האַלב מיליאָן דאָלאַר א יאָר**, און דאָס איז נאָר פאַר די דרייווערס. און מארגעדזש פאר די פופצען באסעס דאס אליין באטרעפט **$19,500 א חודש**, דאָס איז אויסער פעיראָל פאר די אָפיס-מיטאַרבעטער, אויסער די הוצאות פון גאַז, און אויסער די אויסטערלישע הוצאות פון כסדר'דיגע מענטינענטס און אינספּעקשאָנס.

גאַז אַליינס קאָסט אָפּ **אַריבער צוויי הונדערט און צוואנציג טויזנט דאָלאַר א יאָר**, בלויז פאר די גאַז. אויסער די הוצאות פאר די מיטאַרבעטער.

וואָס הייסט? מ'דאַרף עקסטער צאָלן פאר דעם ערל וואָס לייגט אַריין דעם פּאָמפּ?...

ר' נחמן: ניין. אָבער עס פאַרשטייט זיך אַז אָנפולן א באָס מיט גאַז געדויערט פיל לענגער ווי אָנצופולן א קאַר. עס קען געדויערן בערך א שעה אָדער מער, פון ווען דער באָס פאָרט אַרויס ביז מען קומט צוריק אָנגעפולטערהייט. ס'איז א גאַנצע עבודה וואָס איז נישט פאר אינמיטן טאָג ווען די באָסעס זענען כסדר פאַרנומען. האָט מען דעריבער אויפגענומען א ספּעציעלער איינגעשטעלטער וואָס געט זיך אָפּ מיטן אָנפולן די באָסעס מיט גאַז. געווענליך טוט ער דאָס אין די פאַרטאָגס שעות, ווען די גאַסן זענען ליידיג, און די גאַז-סטאַנציעס אויך... אַזוי שפּארט מען צייט און אָנגעצויגענקייט פון מורא אַז דער באָס וועט נישט זיין צוריק באַצייטענס. דער איינשטעל גייט ב"ה מיט א שטאַרקן סדר צו יעדענס צופרידענהייט. די באָסעס זענען ב"ה אַלץ גרייט אין צייט, אָבער עס פאַרשטייט זיך אַז דאָס קאָסט עקסטער געלט, צו צאָלן פאר דעם ממונה דערויף.

אויסער דעם האָמיר נאָך איינגעשטעלטע. למשל אין די ווינטער וואָכן האָבן מיר א ספּעציעל-איינגעשטעלטער מיטאַרבעטער וואָס שטייט אויף פאַרטאָגס, אָנצוצינדן די באָסעס נאָך היבש פריער, איידער די באָסעס פארן אַרויס אַזוי אַז ווען די קינדער קומען אַרויף אויפ'ן באָס זאָל עס שוין זיין אָנגעוואַרעמט און באַקוועם.

ווילאַנג פריער, איידער דער באָס פאָרט אַרויס דאַרף מען אָנצינדן דעם באָס?

ר' נחמן: בערך צווישן א האַלבע שעה און דרייפערטל שעה. די ערשטע באָסעס צינדט מען אן אום 5:00 פאַרטאָגס. אַזוי אַז 6:00 ווען מען הייבט אָן צו מאַכן די ערשטע טריפּס זאָל עס שוין זיין וואַרעם. טאַקע היינט האָט עס פּאַסירט. ס'איז געווען בערך 5:00 פאַרטאָגס, ווען דער אנצינדער רופט מיך אן, אַז איין באָס צינד זיך נישט אן. ער קען זיך נישט קיין עצה געבן. מ'האָט געמוזט אַרבעטן שנעל, ווייל מ'דאַרף דאך האָבן אלע באָסעס. מ'האָט גלייך אַריבערגערופן דעם מעכאַניקער, עס האָט אָפּגעקאָסט עקסטערע $500 אומגערישטע הוצאות... און מ'האָט עס שנעל מסדר געווען, אַזוי אַז ס'איז ב"ה געווען גרייט אין צייט.

איך וויל נישט פאַרקריכן. אָבער וואָס הייסט אַז מ'האָט אַריבערגערופן דעם מעכאַניקער? וועלכער מעכאַניקער?

ר' נחמן: די מוסדות האַלטן אויף אַן אייגענע מעכאַניקער וועלכער באַגלייט אַלע באָסעס, ער מענטינענט כסדר די באָסעס, און מאַכט זיכער אַז די באָסעס זענען אַלץ אין בעסטן צושטאַנד, ובפרט טאַקע צוגרייטן די באָסעס צו די כסדר'דיגע אינספּעקציעס, און ווען עס פעלט זיך אויס פאַררעכט ער און ער טוט וואָס מען דאַרף.

אגב, אויסער מענטענען די באָסעס, לייגט מען א ספּעציעלן געוויכט אויף דעם, אַז די באָסעס זאלן זיין זויבער, ריין און ציכטיג, וואָס געט צו הרחבת הדעת פאר די קינדער, אַז ווען מען קומט אן אין חדר אָדער אינדערהיים, זאָל מען זיין אין א גוטן מוט, און קענען אָנגיין מיטן טאָג ווי געהעריג.

ווען רייניגט מען די באָסעס?

ר׳ נחמן: ס׳איז איינגעטיילט אין עטליכע פאַזעס. יעדן טאָג מאַכט מען א אַלגעמיינע קלינונג. מ׳קערט אויס יעדן באָס מיט א בעזעם. איינמאָל א וואך וואַשט מען אויך אויס די באָסעס פון אַלע שמוץ, אָבער לכה״פ איינמאָל א חודש פירט מען דורך א גאָר גרונטליכע קלינונג. ס׳איז דאָ א ספּעציעלע קאָמפּאַני אויף דעם וואָס קומט אַראָפּ, און רייניגן די באָסעס באַלד שענער ווי דו רייניגסט דיין הויז אויף פסח... דאָס פעלט זיך ספּעציעל אויס אין די ווינטער וואָכן, ווען די גאַסן זענען פול מיט זאַלץ פון די שניי, וואָס דאָס עסט אויף די באָסעס, און כדי אַז די באָסעס זאלן בלייבן אין א געהעריגן צושטאַנד, פירט מען דורך אַזעלכע מאַסיווע רייניגונגען.

איז לאמיר טאַקע צוקומען צו דעם וואָס רעדסט פון מענטינענטס און אינספּעקשאָנס, האָסט עפּעס געזאָגט אַז עס קאָסט אַסאַך געלט. איך האָב דאך אויך אַן אויטאָ, וויפיל קאָסט שוין דען דאָרט אן אינספּעקשאָן? נישט קיין גרויסע זאַכן...

ר׳ נחמן: א קאַר איז א קאַר און א באָס איז א באָס... לויט די רעגולאַציעס דארף יעדע איינציגע באָס דארף דורכגיין אן אינספּעקשאָן צוויי מאָל א יאָר. די אינספּעקשאָן איז נישט אַזוי פּשוט. יעדעס מאָל עקסטער גייט עס דורך א גאָר שטאַרק גרונטליכע אינספּעקשאָן, זיכער צו מאַכן אַז דער באָס איז נאָך אין א גוטן צושטאַנד, און אַז ס׳קומט נאָך אַלע זיכערהייט סטאַנדאַרטן וואָס איז איינגעשטעלט לטובת די קינדער וואָס פאָרן מיט די באָסעס.

די אינספּעקציעס זענען זייער גרונטליך, וואָס אגב, מיט א צייט צוריק איז עס נאָר נאָך שווערער געוואָרן. דאָס איז איינגעשטעלט געוואָרן נאָך דעם שוידערליכן לימיזין עקסידענט, ווען צוואָנציג מענטשן זענען געשטאָרבן ביי איין עקסידענט, האָט די שטאָט אָנגעהויבן איינצופירן שטרענגערע אינספּעקציעס ביי אַלע וויקעלס, ובפרט ביי וויקעלס וואָס טראָגן מערערע מענטשן אויפאַמאָל, אַריינגערעכנט באָסעס פון קינדער, כדי צו פאַרמיידן ווייטערדיגער טראַגעדיעס ח״ו.

יעדע אַזאַ אינספּעקשאָן קאָסט אָפּ אַסאַך אַסאַך געלט. ס׳איז קיינמאָל נישט אייניג, און עס קומט צומאָל צו נאָך הוצאות. אָבער די ווייניגסטע וואָס עס קאָסט אַזאַ אינספּעקשאָן איז אומגעפער 3,500$. אַסאַך מאָל קאָסט עס מער אויך און אפילו טאָפּעלט אויך. דאָ האסטו, איך צייג דיר די אינספּעקשאָנס פון די באָסעס וואָס זענען געמאַכט געוואָרן אין די לעצטע וואָכן. איינס האָט געקאָסט 3,891$ און די צווייטע 7,533$.

דאָס איז אויסער דעם וואָס פאר יעדע אינספּעקציע מאַכט מען זיכער, אַז דער באָס איז גרייט פאר דעם אינספּעקשאָן. מ׳קען דאָך נישט סתם אַזוי נעמען א באָס און צוריקבאַקומען א רעפּאָרט אַז מ׳קען עס נישט נוצן. פאר דעם מאַכט מען זיכער אַז עס איז אין א גוטן צושטאַנד. דערנאָך טראָגט מען דאָס אַריבער צו די אינספּעקשאָן וואו עס ווערט אויפגעהאַלטן עטליכע טעג. במשך די צייט גייען די אינספּעקטאָרס דורך יעדע איינצעלנע דעטאַל פון דעם באָס, און נאָר נאָכדעם וואָס מען איז זיכער אַז עס קומט נאָך ממש אַלע רעגולאַציעס, דאַן באַקומט מען א באַשטעטיגונג אַז אויף די קומענדיגע האַלב יאָר קען מען דאָס ווייטער נוצן.

דאָס איז בנוגע די אינספּעקשאָנס, וואָס פון איין זייט איז דאָס געוויס א מעלה. אַזוי איז מען בעזהשי״ת פאַרזיכערט אַז די באָסעס זענען אַלע אין א גוטן צושטאַנד, פאר די זיכערהייט פון די קינדער. אָבער פון די אַנדערע זייט קאָסט עס אָפּ איבער׳ן יאָר שווערע הונדערטער טויזנטער דאָלאַרן, וואָס גייט אַרויס פון די קאַסע פון די מוסדות.

און וואָס טוט מען בשעת די באָסעס זענען ביי די אינספּעקציעס, דאַן איז נישט דאָ גענוג באָסעס?

ר׳ נחמן: וועגן דעם איז אַלץ דאָ צוויי דריי באָסעס איבעריג, וועלכע זענען כמעט קיינמאָל נישט איבעריג. די באָסעס נוצט מען ווען די איינס אָדער עטליכע באָסעס זענען ביי די אינספּעקציעס, און דאָס זעלבע ווען א באָס צוברעכט זיך וכדומה. דאָס הייסט אַז די קאַסע פון די מוסדות האַלט עקסטער אויף עטליכע באָסעס, וואָס יעדע באָס פאר זיך קאָסט אָפּ אוצרות מיט געלט, כדי אַז דער סדר פון טראַנספּאָרטאַציע זאל קיינמאָל נישט געשטערט ווערן, און אַז עס זאָל אַלץ זיין גענוג באָסעס פאר אַלע קינדער צוזאַמען.

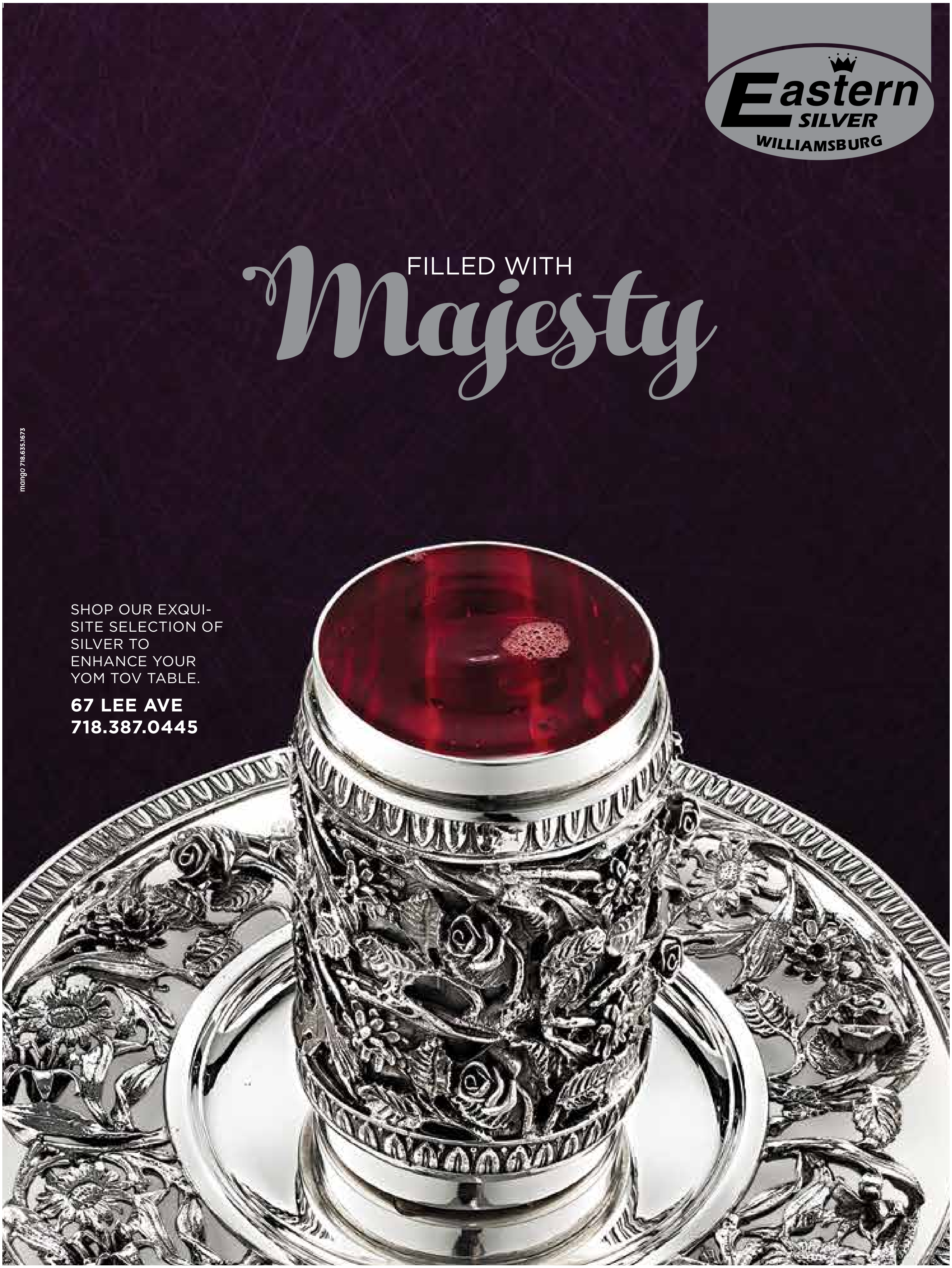
Eastern SILVER WILLIAMSBURG
FILLED WITH Majesty
SHOP OUR EXQUISITE SELECTION OF SILVER TO ENHANCE YOUR YOM TOV TABLE.
67 LEE AVE
718.387.0445
mango 718.635.1673

AHAVA MEDICAL

Multi Specialty Group

WE GOT YOUR HEALTH CARE ALL WRAPPED UP.

Our expercienced team of top Manhattan doctors are focused on meeting all your health needs at our prime multi-specialty facility.

- Primary Care
- Urgent Care
- Dental
- Therapy
- Aqua Pool
- Surgical Center
- Psychiatry

Medicaid, Medicare & All Insurances Accepted

Free transportation provided

WILLAIMSBURG

16 Sumner Pl.
Brooklyn, NY 11206
(Cor. Flushing Ave/Broadway)
T: 718.336.9500
F: 718.366.9505

FLATBUSH

2555 Nostrand Ave.
Brooklyn, NY 11210
(at the corner of ave. L)
T: 718.951.8800
F: 718.951.0846

LIBERTY

25 Carrier St.
Liberty, NY 12754
T: 845.281.7200
F: 845.281.7201

W: www.ahavamedical.com
E: info@ahavamedical.com

איז אפשר דאָ דאָס פּלאַץ צוריקצוקומען צו דעם. דו זאָגסט די גאַנצע צייט אַז ס'קומט פון די קאַסע פון די מוסדות. דאַכט זיך אַז ס'איז נישט ריכטיג. די עלטערן צאָלן דאך א ספּעציעלע טראַנספּאָרטאַציע אָפּצאָל. נישט אַזוי?

ר' נחמן: ריכטיג. ס'איז דאָ א טראַנספּאָרטאַציע אָפּצאָל וואָס ווערט פאַרלאַנגט. צוליב פאַרשטענדליכע סיבות, וועל איך בפירוש נישט אַריינגיין אין ציפערן וויפיל עלטערן עס צאָלן דאָס יאָ אָדער נישט... ס'איז מיר פערזענליך א הארצוויי מיטצוהאַלטן אַז ס'איז דאָ געציילטע עלטערן וואָס נעמען דאָס נישט גענוג אחריות'דיג, וואַרשיינליך טאַקע צוליב דעם חוסר ידיעה, נישט וויסענדיג וויפיל טראַנספּאָרטאַציע קאָסט אָפּ פאר די קאַסע פון די מוסדות, וואָס רוב פון דעם בודזשעט ווערט "נישט" געדעקט, נישט פון די שטאָטישע קאסע, און נישט פון די עלטערן, אפילו אין פאַל ממש אַלע עלטערן צאָלן דעם אָפּצאָל וואָס מען פאַרלאַנגט פון זיי.

אָבער לאָמיר נישט פאַרקריכן. פון די עלטערן ווערט פאַרלאַנגט א מינימאלע אפצאהל פער קינד. וואָס טייל דערפון דארף - ליידער - אַראָפּגיין פאר קאָלעקטן, נאָכלויפן וכדומה פאר וואָס מ'האָט געדאַרפט אויפנעמען א ספּעציעלן מענטש פאר דעם, און געדענק, דאָ רעדט מען פון א בודזשעט פון אַריבער צוויי-און-א-האַלב-מיליאָן דאָלאַר א יאָר, בלויז פאר טראַנספּאָרטאַציע! נאָכאַמאָל, צוויי-און-א-האַלב-מיליאָן דאָלאַר א יאָר! די הכנסות זענען - ווי איך זאָג - אַביסל מער ווי א האַלב מיליאָן דאָלאַר וואָס קומט אַריין פון די עלטערן און די שטאָט צוזאַמען. דאָס הייסט אַז קנאַפּע צוויי מיליאָן דאָלאַר בלייבט אן עול אויף די הנהלת המוסדות. איז איצט פרעג נאָכאַמאָל איבער די פראַגע. די עלטערן צאָלן, צו עס קומט פון די מוסדות-קאַסע?.

נאָכאַמאָל, עס זאל בכלל נישט אויסגעטייטשט ווערן ווי קריטיק. איך הער כסדר צוריק פון די הנהלה ווי מען איז שטאַרק דאַנקבאַר פאר רוב רובם פון די עלטערן, וועלכע שטרענגען זיך אן, און צאָלן די טראַנספּאָרטאַציע אָפּצאָל אָן קיין פּראָבלעמען. אָבער דאך, דער חלק הארי, בלייבט נאָך אַלץ אויף די הנהלה וועלכע מוטשען זיך אַליינס דאָס צו דעקן, און זיי טראָגן דעם עיקר פון טראַנספּאָרטאַציע, אויסער די אַנדערע חלקים פונעם בודזשעט, אין וואָס איך בין נישט אַזוי באַקאַנט.

גוט צו הערן. מ'באַקומט דאָ גאַנץ אן אַנדערן בליק אויף די גאַנצע אָפּטיילונג. אַלץ ווען איך האָב געהערט רעדן פון טראַנספּאָרטאַציע האָב איך עס עפּעס אָנגעקוקט ווי א זאַך וואָס איז מהיכא תיתי', די מוסדות פירן עס טאַקע אן, אָבער געדעקט איז עס פון זיך אַליינס. איצט הער איך דאָ גאַנץ אַנדערע זאַכן. איך ווייס נישט צו מ'מעג טאַקע לאָזן דעם גאַנצן עול אויף די געטרייע חברי הנהלה...

שוין אין דעם וועל איך נישט אַריינגיין. אָבער אַז מ'רעדט שוין, אפשר קען איך דיך פרעגן א פראַגע וואָס מ'הערט צוריק פון עלטערן אויף וואָס זיי רעדן זיך אָפּ.

ר' נחמן: אדרבה, לאָמיר הערן.

ס'איז דאָ אַסאַך משפחות וואָס וואוינען אויף פאַרשידענע גאַסן וואו די באָסעס פארן נישט אַריין. ס'איז נישט אַלץ לייכט פאר די עלטערן. איז דאָ עפּעס רעגולאַציעס אין וועלכע גאס א באָס פאָרט יאָ אָדער נישט אַריין?

ר' נחמן: זיכער איז דאָ רעגולאַציעס. קודם איז די פּשוט'ע רעגולאַציע, א גאס וואו מען קען אַריינפאָרן פון איין זייט און אַרויסקומען פון די אַנדערע זייט, פאָרט מען אַלץ אַריין. אפילו ווען דער באָס דארף נאָכדעם סתם זיך צוריק אַרומדרייען פון די אַנדערע זייט וואָס געדויערט נאָך עטליכע מינוט, וועט דער באָס אַריינפאָרן אין די גאַס.

און וואָס איז מיט די משפחות וואָס וואוינען אויף גאַסן וואָס האָט נאָר איין אַריינגאַנג? א דעד-

ענד גאַס, זיי דאַרפן נישט קיין באָסעס?...

ר׳ נחמן: זיכער אַז זיי דאַרפן, והא ראי׳ מ׳שיקט דאך באָסעס צו זיי. אָבער צומאָל קומט מען צו א מסקנא, אַז פאַר די זיכערהייט פון די קינדער וואָס קומען אַרויף אויפ׳ן באָס, און דאָס זעלבע די זיכערהייט פון אַלע קינדער וואָס וואוינען אויף די גאס, קען מען בשום אופן נישט אַריינפאָרן אין די גאַס, און דאַן איז מען געצוואונגן אויפצונעמען די קינדער נאָר פונדרויסן פון די גאַס.

אין א דעד-ענד גאס איז זייער שווער אַריינצופאָרן. געוועגליך ווען מען וויל צוריק אַרויסקומען פון דאָרט קען מען נישט פארן גלייך, מ׳מוז אַביסל בעקן אויף צוריק, וואָס איז זייער א שווערע זאַך פאר א דרייווער בכלל, ובפרט נאָך ווען קינדער דרייען זיך אונטער די פיס, וואָס אין פאַל פון א באָס מיינט דאָס אַז קינדער דרייען זיך אונטערן רעדל, א זאַך וואָס קען ח״ו זיין פאַטאַל ר״ל. ס׳קומט איצט זומער, די קינדער שפילן זיך אויפ׳ן גאַס, און אפילו ווען דער דרייווער איז זייער פאָרזיכטיג צו בעקן נאָר נאָכדעם וואָס ער איז זיכער אַז קינדער דרייען זיך נישט דאָרט, קען אַליאַדע מינוט א קינד אונטערלויפן אונטער באָס, און ס׳קען זיין א גרויסע סכנה. אַנדערש ווי ווען מען פאָרט גלייך, און מ׳זעט אַלעס פאַר די אויגן, וואָס ס׳איז סאַך לייכטער.

דאָס זעלבע איז ווינטער, ווען די גאַסן זענען געוועגליך אָנגעלייגט מיט שניי וואָס פאַרשווערט שטאַרק דאָס זיך אויסדרייען, אָפטמאָל איז ממש אוממעגליך זיך אויסצודרייען, און דעריבער פאָרט מען נישט אַריין אין די גאַסן.

דעמאָלט פאַרוואָס זענען דאָ פאַרשידענע דעד-ענד גאַסן וואו מען פאָרט יאָ אַריין?

ר׳ נחמן: די זאַך איז אַזוי. מ׳פּרובירט אַלץ צוצוקומען דאָס נענסטע צו יעדע הויז. יעדעס מאָל וואָס מ׳הערט א פאַרלאַנג אַז מ׳זאָל אַריינפאָרן אין א דעד-ענד גאַס, פאר איך פּערזענליך אַראָפּ באַטראַכטן די גאַס, מ׳גייט גרונטליך דורך אַלע פּרטים. אויב זעט מען אַז די גאס איז גענוג ברייט, דאַן באַשטימט מען אַז דער באָס זאל דאָרט אַריינפאָרן געהעריג. אפילו ס׳איז אַביסל שווער, אָבער דאך שטרענגט מען זיך אן יאָ אַריינצופאָרן. אויב אָבער זעט מען אַז ס׳איז נישט מעגליך אַריינצופאָרן דאַן באַשטימט מען אַז דער סטאַפּ פון די גאס איז נאָר אינדרויסן, ווייל קיין אַנדערע ברירה איז נישט דאָ.

גוט מיר שפּירן אַז מיר האָבן שוין צו לאַנג אויפגעהאַלטן ר׳ נחמנ׳ן, וואָס אונזער שמועס איז היבש מאָל איבערגעריסן געוואָרן, ווען ר׳ נחמן איז פאַרנומען געווען מסדר צו זיין אַלע פּרטים. מיר בעט אים אַז ער זאָל געבן דאָס לעצטע וואָרט וואָס ער האָט צו זאָגן פאַר׳ן ציבור.

ר׳ נחמן: כ׳האָב אַסאַך וואָס צו זאָגן. אָבער אַז איך זעה דאָ דעם חשובען מוסדות פאנדרעיזער הרב יואל נפתלי ווייס שליט״א וויל איך נאָר אַזויפיל זאָגן. ווען ער בעט געלט פונעם ציבור, מיינט נישט אַז ער בעט פאר עפּעס א מוסד אין צפת... איך האַלט דאך נאָר מיט וואָס עס טוט זיך ביי מיר אין אָפיס. איך קען גאָרנישט זאָגן וויפיל דאָס האַרץ קלאַפּט מיר ווען איך דאַרף בעטן עפּעס געלט פאר די אָפּטיילונג. נישט אַז מ׳געט עס מיר נישט בסבר פּנים יפות. אָבער איך ווייס דאך יאָ, ווי יעדע סכום וואָס מ׳שענקט איז אן עקסטערע אָפּקומעניש צו שאַפן. און פאר ווערמען געט מען דאָס? פאר אונזערע אייגענע קינדער און פאר אונזער באַקוועמליכקייט! ס׳איז נישט פאר יענעם, ס׳איז פאַר אונז אַליינס!.

און איידער איך ענדיג מיט דיר דעם שמועס וויל איך אויסדרוקן א הארציגע הכרת הטוב פאר די חשובע געטרייער יו״ר פון די הנהלת הטראנספארטאציע דער אלעמען באקאנטער עסקן לכל דבר שבקדושה ובפרט פאר מוסדותינו הק׳ ה״ה מוה״ר יוסף צבי גראס הי״ו וועלכע שטייט כסדר צו די רעכטע האנט פון די טראנספארטאציע אפטיילונג מיטן גאנצן הארץ און געפיל שלא ע״מ לקבל פרס מיט סיי וועלכע סארט הילף אין אלע זמנים און אומשטענדן, די געוואלדיגע זיכו הרבים וועט איהם זיכער באגלייטן געבענטשט צו ווערן מיט תענוג ונחת מכיו״ח וכל מילי דמיטב.

און צום שלוס. תפלות פון עלטערן איז נישט קיין קלייניגקייט. אונזער אַרבעט איז זייער אן אחריות׳דיגע, און מיר קוקן שטאַרק אַרויס אַז די עלטערן זאלן מתפּלל זיין פאַר די דרייווערס, שלא יצא מכשול מתחת ידינו, און בקרוב זאָל מען שוין מיט די קינדערלעך זוכה זיין צו גיין קעגן דעם גואל צדק. אמן.

ושמור צאתינו ובואינו לחיים ולשלום

נוסעים אנחנו...

אנדערש ווי אנדערע היימישע שטעט, איז 'באס טראנספארטאציע' ביי אונז אין מאנסי גאר א קאסטאבארע הוצאה. דער ציבור וואוינט אויסנאם צושפרייט, וואס צוליב דעם דארפן מיר אויפהאלטן א גרויסע פלאטע פון באסעס, און אסאך באס דרייווערס.

DESIGN / INSTALLATION • RETAINING WALLS • WALKWAYS • PATIOS
DRIVEWAYS • BLUESTONE • NATURAL STONE • WATERFALLS • WINDOW WELLS
SOD GRASS • PLANTINGS • SPRINKLER SYSTEMS • LIGHTING • TREE CUTTING

PVC FENCING • WOOD FENCE • ORNAMENTAL FENCE
STEEL FENCE • POOL FENCE • CHAIN LINK FENCE • GUIDE RAIL
SLIDE GATE • MOTORS • RAILINGS • CONSTRUCTION FENCE

MOSHEE'S
LANDSCAPING & FENCING

845.781.7999
sales@moshees.com

בין איך טאקע א ׳נצרך׳ ל״ע?

.... האדם יראה לעינים וה׳ יראה ללבב, ס׳איז דא א שארפע משנה סוף פאה, וואס קען זיין נוגע, למשל ביי שכר לימוד ווי די מוסד פארלאנגט א געוויסע סכום, און יענער זאגט אז איך קען נישט, וואס אמאל קען ער טאקע נישט, אבער אמאל קען ער יא, און וואס געשעהט ווען ער צאלט נישט זיין סכום וואס ער דארף, דארף מען גיין נאך געלט, א מוסד האט דאך א בודזשעט און עס קומט אויס אז יעדע קינד קאסט כך וכך.

קיין איין מוסד לייגט געווענליך נישט ארויף אויף די עלטערן די פולע סכום וויפיל עס קאסט, ווייל זיי פארשטייען אז עס איז דא א אפיעל, א דינער, פאנדרעזינג, פראגראמען, ראפעלס, וכדו׳, אבער א גרויס חלק ווערט דאך געדעקט פון שכר לימוד, ווייל נאר אזוי קען די מוסד דערהייבן צו דעקן די בודזשעט, קומט א איד און זאגט איך קען נישט באצאלן, איז אויב עס איז אמת אז ער קען נישט און ער דינגט זיך, ער וויל צאלן די מינימום ווי א עני, איז עס לכה״פ א אמת׳ע זאך און די מוסד רעכנט זיך מיט אזא איינעם אין נארמאלע אומשטענדן.

אסאך מאל איז עס אבער נישט אמת, ער האט פשוט צופיל פארמאכט זיין טאש, ער וויל ענדערש אויסגעבן זיין געלט פאר שוואוילטאג, דאן וואס געשעהט, אז די וואס גייען נאך געלט פאר די מוסדות דארפן אנפילן די לאך פון די צוויי דריי הונדערט דאלאר יעדן חודש פער קינד, וואס ער וויל נישט באצאלן, קומט אויס אז די גבאי צדקה דארפן גיין נאך געלט וועגן אים.

די משנה אין סוף מסכת פאה זאגט, וכל מי שאינו צריך ליטול ונוטל, איינער וואס דארף נישט נעמען צדקה און ער נעמט, **וואס ביי אזא פאל קומט אויס אז ער איז א נוטל צדקה במקום שאינו צריך, ווייל מען דארף גיין נאך געלט צוליב וואס ער וויל נישט צאלן זיין שכר לימוד און אויף דעם זאגט די משנה זייער א שארפע לשון,** אינו מת מן העולם עד שיצטרך לבריות, ווייל בעקיפין נעמט ער פון מענטשן ביי אזא מציאות, דורכדעם וואס ער זאגט פאר די הנהלת המוסד אז איך קען נישט באצאלן, וואס באמת קענסטו יא באצאלן נאר די ווילסט נישט באצאלן און לכבוד דעם דארף די מוסד גיין נאך געלט איז דאס לכאורה נכלל אין די משנה ובפרט ווען די מוסד רעכנט זיך מיט די עלטערן לויט זייער הכנסה..

הגה״צ אב״ד ור״מ שליט״א

בהשיעור ליום ראשון, א׳ תרומה תשע״ט – בהלכות צדקה

די ׳אמת׳ע הוצאות פון יעדעס קינד, דאפלט ווי שכר לימוד!

דער מוסד קאסט אפ א קינד, דאפלט פון וויפיל מען צאלט, דער טייערסטער שכר לימוד וואס מען צאלט, קאסט עס באמת דאפלט, עס קאסט איבער זעקס הונדערט דאלאר יעדעס קינד. פאר די געלט איז דא א יחיד, וואס הייסט רבי שמואל זאנוויל, איך קענט אים, איך ווייס אביסל פון דער נאנט, און איך בין גארנישט מגזים, דער יונגערמאן האט אוועקגעגעבן זיין גאנצער לעבן, איך דער נישט פיזיש, פיזיש איז איין זאך, ער האט זיין גאנצער לעבן אוועקגעגעבן פאר אונזערע קינדער.

עס איז נישט יושר, אפילו לאמיר זאגן מיר צאלן שוין דעם פולן שכר לימוד, איז נאך דא גענוג געלט וואס ער דארף ארייינלייגן, מיר גרייטן זיך צו בויען בנינים, דער קאמף צו קענען בויען לעגאל האט געקאסט, הונדערטער טויזנטער דאלארן, ביז מען וועט זיך זעהן מיט פערמיטס. עס איז דא גענוג ארייינצוברענגען, אפילו ווען מען צאלט יא דעם גאנצן שכר לימוד, איינער וואס האט און ער קען באצאלן מער איז עס באמת נישט קיין יושר!

מתוך דרשת הר״ר יואל שלעזינגער שליט״א

אצל המסיבה לטובת מוסדותינו הק׳
שנערך ע״י הר״ר מנחם מענדל פריעדמאן שליט״א

פונקט ביי שכ״ל קארגט מען?

...די גמרא זאגט אין ביצה ט״ז ע״א כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכיפורים חוץ מהוצאת שבתות והוצאת יו״ט והוצאת בניו לת״ת שאם פחת פוחתין לו ואם הוסיף מוסיפין לו, מ׳זעהט א מורא׳דיגע זאך אז פונקט ביי שכ״ל פרובירן מענטשן זיך צו דינגען, צו שניידן, מצמצם זיין,

א איד א מאמין דארף גלייבן אז ווי מער דו וועסט געבן וועסטו האבן מער רווחים, נישט ביי הוצאת בניו לת״ת זאל ער זאגן אז עס שטימט נישט מיט זיינע חשבונות און ווען עס קומט צו קויפן א איבעריגע זאך אין שטוב וואס פעהלט נישט אויס דארט מאכט ער נישט זיינע חשבונות,

דארף מען וויסן אז אין די תורה הק׳ שטייט א אנדערע חשבון.

הגה״צ אב״ד ור״מ שליט״א

בהשיעור ליום ראשון, א׳ תזריע תשע״ט

DesignbyNichy@gmail.com

spotless

RESTORATION & CLEANING

24 HOUR EMERGENCY SERVICE

24

Mold & Mildew

Prevent:

Asthma - Allergies
Headaches - Skin asthma
Memory Loss - Hives - Runny Nose

Fire & Smoke

Battle the Blazing Mess

By relying on our dedicated experts for immaculate and thorough cleaning.

Water Removal

Dehumidification and Sewer Cleanup

Trust our experienced proffessionals for meticulous drying procedures and thorough restoration of your home

Other Services

Demolition & Construction

Pressure Washing
Carpet Cleaning
Flooring Strip and Wax

New Home Cleaning

845-362-9214

Shloimy Brody

מ'נעמט...
ווער נעמט?

רבותי מען האט שוין געהערט אלעס וואס מען דארף צו הערן, איך וועל נאר מוסיף זיין אפאר געציילטע מינוטן, אינמיטן רבי שמואל זאנוויל'ס דרשה, ווען ער האט אויסגעטיילט די צעטלעך, מען האט אריינגעלייגט א טרענזעקשא"ן פון אזויפיל, א טרענזעקשא"ן פון אזויפיל, האב איך מיך דערמאנט א מעשה.

עס איז געווען א איד א גרויסער עני ואביון, וועלכער האט נישט געהאט אויף פסח צו מאכן, קוים קוים זיך געפלאגט מיט חובות. פסח ביינאכט קומט דאס אינגל, און ער זאגט, כרפס, מען נעמט א שטיקעלע גרינצייג, זאגט דער טאטע, פון וואו נעמט מען, מען נעמט, פון וואו נעמט מען דאס. מען נעמט די מיטלסטע מצה, וואס הייסט מען נעמט, אפשר זאגסטו מיר פון וואו מען נעמט עס, ער האט נעבעך נישט געהאט קיין געלט.

רבי שמואל זאנוויל זאגט עפעס, מיט אזא "מען" לייגט אריין א טרענזעקשא"ן, וואס הייסט מען לייגט אריין, איך פארשטיי ער האט נישט געוואלט זאגן "איך" לייג אריין, אבער מיר דארפן וויסן, ווער איז דער "מען"...

...אשר על כן, יעדער איינער פארשטייט אליינס, אז די זאך גייט נישט פון זיך אליינס, אזוי ווי מען האט דא פריער געהערט, די אלע טרענזעקשאנ"ס, **עס איז נישטא קיין שום סיבה אין דער וועלט, אז א יחיד זאל דארפן נושא בעול זיין אויף די הוצאות פון א מוסד וואס דינט פאר קינדער פון אפאר הונדערט עלטערן, עס איז נישטא קיין שום סיבה אין דער וועלט...**

...אשר על כן, איז דאס די אחריות פון יעדן איינעם, זיך אנצושטרענגען, און פונקט ווי יעדער איינער פארשטייט, אז ווען מען דארף האבן א הוצאה ביי זיך אינדערהיים, אמאל איז עס אין דיינינג רום, אמאל איז עס אין קאך, און אמאל איז עס אין אן אנדערע שטוב, און עס קאסט געלט, ווי מען זאגט, 'דעטס לייף', זאגט מען אין אמעריקע, וואס זאל מען טוהן, צו לעבן קאסט געלט.

רבותי, 'דעטס לייף', די מוסדות דאס איז אונזער לעבן, אן דעם חינוך פון אונזערע קינדער האבן מיר נישט קיין לעבן, דאס איז דער לעבן, און דא דארף מען אריינלייגן דאס מערסטע וואס איז שייך...

מתוך דרשת הרה"ג רבי יעקב ווייס שליט"א

יו"ד וועד הנהלה רוחניות דמוסדותינו ומחשובי רבני קהלתינו הק'

ערשטע פריאריטעט:
צאלן דיינע בילס

מען דארף וויסן אז חינוך איז די העכסטע פריאריטעט אין לעבן, און דאס קומט פאר אלעם. איך וויל מיך אנטשולדיגן פאר אייך פיינע חשוב'ע ליכטיגע אינגעלייט, אבער מיר פירן א באקוועמען לעבן, מיר פארן אויף וואקאציע, מיר גייען ל"ג בעומר קיין מירון, ג' אייר פארן מיר צו רבי ישעי'לען. יעדער איינער גיט זיך אויס, און עס קומט אזוי, עס איז גארנישט שלעכט דערמיט, אבער די ערשטע זאך דארפן מיר וויסן, מיר זענען שולדיג געלט, מיר האבן קינדער אין דעם מוסד, און דאס קאסט געלט, דאס איז דיין פריאריטעט, יעדער דאלאר וואס די הנהלה, רבי שמואל זאנוויל לייגט אריין אין דעם מוסד, שנארסטו ביי אים. מיר זענען די זעלבע שנארערס.

פארסט דיר אויף וואקאציע, געזונטערהייט. דו ווילסט מאכן א וואכנאכט, און שווענדן דערפאר צען טויזנט דאלאר, געזונטערהייט. **דו ווילסט דיך אהערשטעלן, קודם צאל דיינע בילס, צאל דיינע פריאריטעטן. טראכט אריין וואס איז באמת דיין וויכטיגסטע זאך אין לעבן!**

איך ברענג אייך נאר צו אויפמערקזאמקייט וואס סתם א מענטש כאפט עס נישט, א מענטש וויבאלד ער לעבט נישט דערמיט כאפט ער נישט. ער ווייסט ער צאלט זיין שכר לימוד ערליכערהייט, לאמיר זאגן דער וואס צאלט, דער וואס האט נישט איז א באזונדערער שמועס, אבער ער צאלט זיין שכר לימוד, און ער מיינט אז ער איז פטור...

מתוך דרשת הר"ר יואל שלעזינגער שליט"א

אצל המסיבה לטובת מוסדותינו הק' שנערך ע"י הר"ר מנחם מענדל פריעדמאן שליט"א

דאס איז
אונזער דאגה!

א מענטש מיינט, איך האב געצאלט מיין שכר לימוד און איך בין פטור געווארן, איך האב געצאלט מיין ביל, איך האב געגעבן מיינע פאר דאלאר פאר'ן דינער. עס איז באמת צוויי זאכן, עס איז אונזער הויפט פריאריטעט אין לעבן, דאס דארף מען וויסן, דאס זענען אונזערע קינדער, **עס איז דער חינוך פון אונזערע קינדער, דאס באלאנגט נישט פארן מנהל המוסדות צו דאגה'נען, נאר דאס איז באמת אונזער אחריות!** מען האט נישט קיין שום זכות קיום אויף דער וועלט, נאר כדי צו מחנך זיין אונזערע קינדער.

מתוך דרשת הר"ר יואל שלעזינגער שליט"א

אצל המסיבה לטובת מוסדותינו הק'
שנערך ע"י הר"ר מנחם מענדל פריעדמאן שליט"א

צווישן טעפ און שיסלען

טאג איין טאג אויס, זומער ווי ווינטער, שטייט דער געטרייער קעכער

הר"ר יחזקאל פליגמאן הי"ו

ביים קאך, און שטעלט אהער נארהאפטיגע געשמאקע און געזונטע מאלצייטן פאר די לעכטיגע קינדערלעך פון מוסדותינו הק', אז זיי זאלן זיך קענען גוט זעטיגן, און האבן די פיזישע און גייסטישע כוחות פאר א טאג פון תורה, עבודה און יראת שמים, מיט א פרישקייט און א ברען.

מיר האבן זיך אריבערגעכאפט אין קאך צו רעדן עטליכע ווערטער מיט ר' יחזקאל, וועלכער האט אונז ווארים אויפגענומען מיט א געשמאקע טעלער גרינצייג סאלאט. אבער נישט פאר דעם זענען מיר געקומען... מיר באדאנקען זיך פאר ר' יחזקאל, און הייבן אהן צו פרעגן אונזערע פראגעס כדי אז די חשוב'ע עלטערן זאלן זיך אביסעלע נענטער באקענען מיט די קאך אפטיילונג פון מוסדותינו הק'.

א גוט יאר ר' יחזקאל. איר זעט אויס אביסעלע מיד... פון וויפיל אזייגער זענט איר שוין דא?

יעדן טאג 5 אזייגער פארטאגס, דריי איך דעם שליסל אינעם לאך פון די טיר דא אינעם קאך. היינט איז נישט געווען אנדערש. און פינף אזייגער מיינט אפילו אסרו חג און זונטאג, ס'איז זייער א גרויסער אונטערנעמונג אבער מען מוז דאס טוען. באלד ביים אנקומען נעמט מען צוערשט אריין אלע דעליווערים וועלכע קומען אהן צום טיר, און מען נעמט זיך צו דער עבודה. מיר האבן דא א שטאב פון פינעף געהילפן וועלכע ארבעטן פאר אונז, אני הקטן בין דער עומד על גביהם, און פיר אהן מיט די גאנצע אפאראציע.

טאג טעגליך שניידט מען די גרינצייגן, מען רישט איין די פרישטאג'ס, יעדן טאג איז דא א צווייטער מעניו אז די קינדער זאלן נישט האבן טאג-טעגליך דעם זעלבן מאלצייט ווי נעכטן. מען ארבעט שווער אז די עסן זאלן זיין נארהאפטיג, געשמאק, בא'טעמ'ט און פריש, די קינדער זאלן זיך קענען אנשעפן מיט פרישע כוחות און האבן גענוג געזונטע וויטאמינען וואס זאל האלטן זייער קאפ קלאר אז זיי זאלן קענען לערנען בהתמדה.

אויסער די ארבעטער מיטן קעכער איז דא נאך איינער וואס דרייט זיך ארום דארט?

יא. עס איז דא דער משגיח וואס פאלט אריין יעדע שטיק צייט, מיר האבן די ועד הכשרות דקהלתינו הק' וואס מ'נוצט אויך אין וויליאמסבורג. דער משגיח קען אריינקומען ווען ער וויל, גיין וואו ער וויל, און האלט א וואכזאם אויג אויף אלעס וואס ווערט געטוען, געקאכט און געבאקן דאהי' אינעם קאך, אז עס זאל זיין אויף די העכסטע סטאנדארט כשרות. מען רעדט דאך דא פון צאן קדשים וואס מען דארף זיין זייער געווארנט אויף אלעס וואס גייט אריין אין זייער מויל, געני ווי אויף אלעס וואס גייט ארויס פון זייער מויל...

די הויכע כשרות סטאנדארט האלט אהן פון די ערשטע טאג, אנגעהויבן פון ווען מ'האט זיך איינגערישט מיט די נויטיגע כלים אין די קאך, איז הגה"צ אב"ד קהלתינו הק' שליט"א אריבערגעקומען באאבאכטן דעם גאנצן קאך, און זיכער געמאכט אז עס איז אויפן העכסטן כשרות סטאנדארט פאר אונזערע קינדערלעך.

באזונדער האבן מיר דא להבדיל אינספעקטארן וואס קומען מטעם די רעגירונג, זיי געבן אויך צומאל א פלוצלונגדיגע פאל אריין, און מיר האבן אייביג די געלעגנהייט צו מאכן א קידוש השם. ס'האט זיך אמאל שוין געמאכט אז עס האט דא אריינשפאצירט אן אינספעקטאר אומגעראכטן וואס האט גאר שטארק באוואונדערט די געוואלדיגע ריינקייט און נקיות וואס עס הערשט דא אין קאך, ער איז נתפעל געווארן אויף אזוי ווייט אזש ער האט געכאפט בילדער, און דאס מיטגעטראגן צום הויפט אינספעקטאר, כדי דאס זאל געצייגט ווערן פאר אנדערע ערטער אלס א סעמפל ווי שיין און זויבער א קאמערציאלער קאך דארף אויסצוקוקן.

ווי אזוי גייט צו די עבודה פון איינרישן די עסנווארג?

מיר הייבן אן ארבעטן גאר פריה אז ס'זאל אלעס זיין גרייט אין צייט ווען די קינדער אקופירן דעם עס-זאל. ס'איז דא אסאך ארבעט, נישט בלויז די שניידן גרינצייגן... מען מאכט פריש דאס עסן, און מיר מאכן זיכער אז ס'איז דא גענוג און נאך פאר אלע קינדער פון אלע עסנווארג, מיר באנוצן זיך מיט פארגעשריטענע כלים וואס זענען געקויפט געווארן פון א הויכן קאליבער, כדי צו פארזיכערן אז אלע עסן זענען צוגעשטעלט מיטן געשמאקסטן טעם וואס נאר מעגליך אויף הונדערט פראצענט, געשמאק און געזונט. אונזערע כלים זענען אויך אהערגעשטעלט אז עס זאל נישט מעגליך זיין צוזוברענען דאס עסן, בקיצור, מען מאכט זיכער אז אלעס איז בסייעתא דשמיא פערפעקט.

ווען עס איז פארטיג ווערט דאס איינגעפאקט אין ספעציעלע ווארימער'ס כדי עס זאל בלייבן פריש און ווארים ווען עס ווערט סערווירט. מיר האבן א ספעציעלע שטאב וואס טראגט אריבער טעגליך די ווארימער'ס מיט די מאכלים צו די תלמוד תורה, נאכדעם וואס דער קאך איז סטאנציאנירט אין איינע פון די בניני הבית רחל.

אלס איינער אינדערויסן פון די חינוך וועלט, וואס קומט אייך אויס מיטצוהאלטן איבער די ארבעט פון די הנהלה?

קודם כל זעה איך די געוואלדיגע געטריישאפט, עלטערן האבן נישט קיין מושג וואס קומט פאר דארט. די איינגעשטעלטע מאכן זיכער אז יעדער איינער עסט צו דער זעט, די מלמדים ארבעטן אויך זייער שווער און מיט א איסערגעווענליכע איבערגעגעבנקייט. ביי די קלענערע קינדער לייגט מען אריין פאר יעדן קינד פון אלעס וואס ווערט סערווירט, אזוי מאכט מען זיכער אז ער עסט צו דער זעט.

א מעסעדזש פאר די עלטערן?

די הנהלה לייגט אריין שווערע כוחות אז די אלע מאכלים זאלן זיין געשמאק, און ווען זיי הערן צומאל הערות פון עלטערן קומט מען מיר דאס איבערזאגן, אלעס ווערט גענומען ערנסט און מען שטעלט זיך צו הונדערט פראצענט. מיר ווארטן צו הערן מיט וואס מ'קען זיך פארבעסערן און אזוי טוט מען כסדר. מיר טוישן יעדע שטיק צייט אפילו די אויסשטעל פון די עסן אינעם שיסל, כדי עס זאל נישט זיין רוטין, און די קינדער זאלן עסן מער אפעטיטליך.

א רייכע מסיבה פאר קלענערע כתות

באזונדער זענען מיר זייער געווארנט מיט אלערגיע-לייידענדע קינדער, אבער קיין נביאים זענען מיר נישט, אויב א קינד איז עלערגיש צו סיי וואס, איז קריטיש וויכטיג אז די עלטערן זאלן דאס איינמעלדן פאר די הנהלה, כדי מיר זאלן קענען טוען וואס נאר מעגליך זיי צו באשיצן.

Enjoy life
with spice!
Tickle your taste-buds
with our extensive line of:
Horseradish Trip. Strong
Jar Sugar Free
Tehina
Creamy Sliced Olive
Thailandy Sesame Eggplant
Tomato Salad (Matbucha)
Turkish Salad
Spanish Eggplant
Eggplant Babaganush
Eggplant Liver
Marinated Eggplant
Grilled Eggplant
GOLDEN Taste
Home Style Salad Selection
WWW.GOLDENTASTEINC.COM

פון די אנדערע זייט 'מטבע'...

נישט לייכט איז עס געווען צו כאַפּן ידידינו וש"ב האברך החשוב בנש"ק

הר"ר **ליפּא בראך** הי"ו

אין א פרייע מינוט... טראָגענדיג איוף זיך דעם עול פון אָנפירן איבער'ן טאָג דאָס קאסירן דעם שכר לימוד פון די עלטערן, און אין די אַרומיגע שעות פון טאָג, צוצושטיין ליד ימינו פון הגה"צ אב"ד ור"מ שליט"א, האָט ר' ליפּא אן אָנגעפולטן סדר היום, זייענדיג פארטוהן אין עבודת הקודש, וואָס געט נישט צופיל איבעריג צייט צו קענען פאַרברענגען מיט סתם שמועסרייען.

פאָרט אָבער, הערענדיג אַז ס'איז די רעדע פון א פאר-דינער בראָשור, האָט ר' ליפּא געטראָפן די פּאַסיגע פלאַטפאָרמע דורך וועלכן צו אַפּעלירן צום ציבור, און בעיקר איבערצוגעבן גאָר וויכטיגע פּרטים וואָס איז נוגע פאר יעדן פון די עלטערן, און מיר האָבן באַשטימט א צייט ווען זיך צו טרעפן, נישט איידער מיר האָבן באַקומען אן אַריינפיר-שמועס פון אונזער מיטבאַגלייטער צו וויסן מיט וועמען איך וועל פאַרברענגען במשך די צייט וואָס דער שמועס וועט זיך פאַרציען.

"ר' ליפּא איז א מענטש וואָס איז ריכטיג אהוב על הבריות. ער וועט דיר זיכער פאַרציילן ווי שטאַרק די מוסדות מוטשען זיך, און ווי שטאַרק דער שכר לימוד צאָלונגען איז קריטיש וויכטיג אויפ'ן טאָג-טעגליכן. און בדרכי נועם פּרובירט ר' ליפּא אָנצוגיין מיט זיין עבודת הקודש, און איז ב"ה שטאַרק מצליח צום פולסטן צופרידנהייט פון די עלטערן און הנהלה צוגלייך.

מ'הערט דאָ אַז דו ביזט געשטעלט אויפ'ן שכר לימוד. קענסט איבערגעבן בערך וואָס ס'איז אָפּיציעל דיין פּאָזיציע דאָ אין אָפּיס?

ר' ליפא: לאָמיר אָנהייבן פון אַביסל פריער, נאָך איידער איך בין דאָ אַריינגעקומען אין אָפּיס... מ'דאַרף פאַרשטיין, אַז אונזערע מוסדות טרעטן איצט אַריין אין זעקסטן יאָר. מ'האָט אָנגעהויבן מיט א מספר פון 83 קינדער... ביי די עלטערן וואָס האָבן דעמאָלט אַריינגעגעבן די קינדער געדענקן עס געוויס גוט, ס'איז נישט אַזוי לאַנג פון דעמאָלט, ווי יעדער איינער איז געווען ווי איין גרויסע משפחה. מ'האָט זיך ממש צוריסן פאר די הייליגע מוסדות. יעדער איז געווען גרייט צו טון וואָס נאָר מעגליך פאר די הצלחה פון די מוסדות. ס'איז געווען ניי, אויף טריט און שריט האָט מען זיך געפלאָגט, און אייגנטליך, מ'פלאָגט זיך נאָך היינט אויך, אָבער דאַך דעמאָלט איז דאָס געווען א נייע זאַך, אין חסידות כתחלתה, און יעדער האָט געשפירט אַז מ'מוז טון וואָס נאָר מעגליך צו פאַרזיכערן בעזהשי"ת די הצלחה פון די הייליגע מוסדות אין וואָס יעדער האָט געזען דעם אייגענעם עתיד און דעם אייגענעם צוקונפט.

עפּעס זאָגסטו אַז ס'איז דאָ עלטערן וואָס געדענקן עס נאָך. זעקס יאָר איז דאָך נישט אַזאַ לאַנגע צייט, נו זענען דען דאָ עלטערן וואָס געדענקן דאָס נישט?

ר' ליפא: דער תירוץ איז, יא. ס'איז דאָ אַזעלכע עלטערן, און דאָס פרוביר איך מסביר צו זיין. די מוסדות האָבן זיך געעפענט מיט אַכציג קינדער, און לויט'ן פלאַן האָט מען האָט געהאָפט צו וואַקסן נאַטורליך, דאָס הייסט צו גיין יעדעס יאָר העכער מיט נאָך א כתה, און מ'האָט זיך גערעכנט צו גיין העכער לויט דעם מספר פון אנ"ש וואָס האָבן שוין דאַן געוואוינט דאָהי אין מאָנסי.

אינצווישן איז אונטערגעקומען פאַרשידענע דראַסטישע טוישונגען. קודם האָט מען צוליב סיבות, געדאַרפט עפענען אויף איינמאָל אַלע כתות פון די תלמוד תורה, דאָס איז איין זאַך. אָבער בעיקר וואָס עס האָט אַרויפגעוואָרפן דעם אומגערישטן עול אויף די געטרייע חברי הנהלה, איז דער שרעקליכער "דירות קריזיס" וואָס הערשט אין אַלע געגענטער אין ברוקלין.

וואָס האָט דער ברוקלינער דירות קריזיס מיטן וואוקס פון די היזיגע מוסדות?

ר' ליפא: דער הסבר איז פשוט. דער קריזיס אין ברוקלין ווערט דאָך נאָר אַלס ערגער, וואָס האָט געפירט דערצו אַז אין די לעצטע יאָרן איז אַנטשטאַנען א מאַסן-אויסוואַנדערונג אַהער קיין מאָנסי. צווישן די וואָס האָבן זיך אַרויסגעצויגן אַהער, איז א שיינער טייל דערפון אנ"ש, וואָס אייגנטליך ביים אַלגעמיינעם ציבור האָט דער מאַסן-אַרויסוואַנדערונג אַהער קיין מאָנסי זיך שוין אָנגעהויבן אַביסל פריער, אָבער אנ"ש האָבן אין די פריערדיגע יאָרן זיך אָפּגעהאַלטן פון זיך אַרויסציען אַהער, טאַקע צוליב דעם ווייל אונזער קהלה האָט נאָכנישט געהאַט דאָ קיין געהעריגע מסודר'דיגע מוסדות. גלייך נאָכדעם ווי די מוסדות זענען נתייסד געוואָרן, און עס האָט ב"ה באַקומען דעם גוטן נאָמען, האָט עס געברענגט דערצו אַז אנ"ש פון אַנדערע מקומות האָבן זיך שוין געשפּירט גענוג באַקוועם זיך אַרויסצוציען אַהער, און דאָס האָט געברענגט דעם מאַסיוון שפּרונג אין מספר פון תלמידים ותלמידות אין אַלע אָפּטיילונגען פון די מוסדות.

דאָס הייסט אַז א מוסד וואָס ווי איך האָב דערמאַנט, האָט זיך דאָס אָנגעהויבן מיט א מספר פון בלויז אַכציג תלמידים, האַלט היינט ב"ה ביי א מספר פון באַלד צוואַנציג מאָל אַזויפיל. די מוסדות פאַרמאָגן שוין היינט א מספר עצום פון 1,200 תלמידים ותלמידות בליעה"ר וכ"י.

הייסט אַז דער וואוקס איז נאָר פון אויסשטאַטישע משפחות וואָס האָבן זיך אַהערגעצויגן?

ר' ליפא: נישט אינגאַנצן אַזוי. ס'קומען כסדר צו עלטערן וואָס זענען אָרגינעל מאָנסיער... דאָס הייסט אנ"ש וואָס האָבן נישט געוואָלט זיין די ערשטע אַריינצוגעבן די קינדער אין די דאַן-נייע געגרינדעטע מוסדות, און דערצו אינגעלייט וואָס האָבן חתונה אַהער קיין מאָנסי און הייבן אָן צו שיקן די קינדער אין די מוסדות, וואָס דאָס איז דער נאַטורליכער וואוקס, וואָס מ'קען זאָגן אַז אויף דעם האָט מען זיך גערעכנט פון אָנהייב אָן. אָבער פון די אַנדערע זייט איז דער מציאות אַז אַזויפיל ווי פופציג פראָצענט פון תלמידים ותלמידות פון אַלע אָפּטיילונגען אין די מוסדות, זענען קינדער פון משפחות וואָס האָבן זיך אַהערגעצויגן פון אַנדערע געגענטער.

עס זענען דאָ קלאַסן וואָס באַלד צוויי-דריטל תלמידים אָדער תלמידות זענען פון די משפחות וואָס האָבן זיך לעצטענס אַרויסגעצויגן פון די שטאָט.

דאָס האָט - ווי פאַרשטענדליך - אַרויפגעוואָרפן אויף די הנהלה א פרישער שווערער עול אויף וואָס מ'איז נישט געווען גערישט. דאָס איז אויסער פאַרשידענע אַנדערע שוועריגקייטן אויף וואָס קיינער איז נישט געווען גערישט, ווי דאָס אַז דאָס אַהערשטעלן די בנינים זאָל זיך פאַרציען אַזוי לאַנג צוליב די אַלע שוועריגקייטן מבית ומבחוץ, און נאָך. אָבער דערצו קומט נאָך צו דאָס אַז מ'איז אַזוי שנעל געשטיגן מיטן מספר פון תלמידים ותלמידות, פאר וועמען מ'דאַרף כסדר צושטעלן אַלע באַדערפענישן, קלאַסן, באַסעס, און נאָך און נאָך. קיין פּלאַץ איז נישט דאָ, מוטשעט מען זיך כסדר מיטן צושטעלן פרישע קלאַסן וואָס איז ווידער אן עקסטערע הוצאה, וואָס אין דעם אַלעם בין איך נישט צופיל אַריינגעטון, אָבער וואָס איך האַלט יאָ מיט איז, אַז דער רוקן-ביין פון וואָס דער מוסד וואָלט זיך געדאַרפט קענען דעקן און אויסהאַלטן, איז דערוויל היבש א שוואַכער רוקן-ביין.

דהיינו, קענסט אפשר בעסער מסביר זיין וואָס דער רוקן-ביין איז?

ר' ליפא: יאָ זיכער, דער רוקן-ביין פון יעדע געשעפט און יעדע ביזנעס איז פשוט, דער אינקאָם פון די קאָסטומערס. אַז איינער פירט א גראָסערי געשעפט גייט דאָס אַזוי, ער קויפט איין סחורה, ער לייגט דאָס אויס אויף די פּאָליצעס, מענטשן קומען קויפן, מ'באַצאָלט וויפיל עס קאָסט, וואָס פון דעם האָט דער אייגענטומער גענוג געלט צו קענען דעקן דאָס וואָס עס האָט אים געקאָסט, און דערצו אויך אַז עס בלייבט אים ריווח אין טאַש. און אַזוי איז דאָס מיט יעדן געשעפט.

דאָ אין די מוסדות איז דאָס נישט אַנדערש מיט דעם פּרט. ס'איז זיכער אַנדערש מיט דעם, אַז קיינער איז נישט דאָ אויף צו פאַרדינען פינאַנציעלע פּראָפיטן... דער ציל איז דייקא אַרויסצונעמען פּראָפיטן, אָבער דייקא רוחניות'דיגע פּראָפיטן, צו זען ווי די קינדער שטייגן בתורה ויראת שמים וכו' וכו' און מיט דעם איז מען ב"ה גאָר שטאַרק מצליח, למעלה מן המשוער, ווי איך צוגלייך מיט אַלע עלטערן צוזאַמען איבערצייגן זיך דאָס כסדר.

אָבער לגבי דעם פינאַנציעלן חלק איז קיינער נישט דאָ אויף אַרויסצונעמען סיי וועלכע פּראָפיטן. דאַקעגן אָבער לגבי די קאָסטן פון די מוסדות זענען דאָך די עלטערן די וועלכע קויפן איין דאָ אין דעם געשעפט... זייערע קינדער ווערן נתחנך אין די מוסדות, און יעדער דאַרף אַרויסנעמען זיין חלק, צו צאָלן וויפיל עס קאָסט פאַר אים.

נו די עלטערן צאָלן דען נישט קיין "שכר לימוד"?

ר' ליפא: אָה, צו דעם ציל איך צוצוקומען. יאָ, דאָס זיכער אַז יעדער באַקומט יעדן חודש א שכר לימוד ביל... די פראַגע איז נאָר, וואָס עס פּאַסירט נאָכדעם... קודם דאַרף מען פאַרשטיין, א זאַך וואָס איך זעה דאָ כסדר, אַז אפילו ווען עס זאָל זיין אַזוי אַז אלע עלטערן זאלן ערליך צאָלן דעם שכר לימוד באַלאַנס, וואָלט עס נאָך אַלץ ווייט נישט געדעקט דעם מאַסיוון בודזשעט פון די מוסדות. איך גלייב אַז עלטערן האָבן פשוט נישט געווגוג קיין השגה ווי שטאַרק די הנהלה מוטשעט זיך איבער די כוחות, יאָ, ממש איבער די כוחות, אָנצופירן מיט דעם מאַסיווער בודזשעט פון די מוסדות. איך זיץ דאָ אין אָפיס, און איך זעה טאָג-טעגליך ווי דער געטרייער מנהל הר"ר שמואל זאַנוויל הי"ו צוזאַמען מיט די אַנדערע עסקנים, דרייען זיך אַרום פאַר'דאגה'ט, מ'ווייסט פשוט נישט ווי אַזוי דורכצושטופן דעם טאָג.

וויפיל מאָל מ'האָט שוין געמאַכט חשבונות, מ'האָט איבערגערעכנט און אפילו שוין נאָכ'ן באַשטימען מער קראַנטע שכר לימוד-פרייזן, איז דאָס נאָך אַלץ נישט גענוג הכנסה צו קענען דעקן דעם מאַסיוון בודזשעט פון די מוסדות.

אָבער ס'איז דאָך דאָ געוויסע שטאָטישע הילף?

ר' ליפא: זייער גוט געפרעגט, און טאַקע דאָס פּירט מיך צום צווייטן טייל וואָס איך וויל אַרויסברענגען. יאָ, אמת ס'איז דאָ פאַרשידענע שטאָטישע הילף, וואס דאָס ערמעגליכט אַז מ'זאָל זיך קענען רעכענען מיטן יכולת פון די עלטערן, און אַז מ'זאָל נישט זיין געצוואונגען צו בעטן ממש פון אַלע עלטערן אַז מ'זאָל צאָלן דעם פולקאָמען שכר לימוד פרייז פאַר די קינדער.

פון די אַנדערע זייט דאַרף מען אָבער האַלטן אין חשבון, אַז ס'איז דאָ אַנדערע מקומות וואו מ'באַקומט פיל מער פון די שטאָטישע הילף. לאָמיר זיין אָפן. אין ברוקלין גענים די עלטערן פון דעם באַקאַנטן "וואַטשער פּראָגראַם" וואָס די וואָס זענען באַרעכטיגט דערצו, דאַרפן אינגאַנצן נישט צאָלן קיין שכר לימוד פאר די קינדער.

איצט לאָמיר מאַכן חזרה אויף פריער... אין איבערוויגענדער טייל פון די הורי התלמידים פון אונזערע מוסדות, זענען - ווי דערמאָנט - אַזעלכע וואָס האָבן ביז נישט לאַנג צוריק געוואוינט אין די שטאָט. א גרויסער טייל פון זיי, האָבן שוין כמעט פאַרגעסן, אָדער גאָר קיינמאָל נישט געוואוסט... וואָס דאָס הייסט צאָלן שכר לימוד. אין די שטאָט האָט מען גענאָסן פון די וואַטשערס, וואָס איז געווען לייכטער פאַר'ן טאַש פון די עלטערן און סאַך גרינגער פאַר די אָפיס-אַרבעטער פון די מוסדות... מ'דאַרף קיינעם נישט נאָכלויפן, און דער שכר לימוד קומט אַריין אָן קיין צעגערניש...

אַצינד זענען די אידן אָנגעקומען אַהער קיין מאָנסי און האָבן זיך פלוצים דערזען מיט א פרישן עול, מ'דאַרף צאָלן שכר לימוד. ס'איז ביי זיי א נייער דעהער, און איך גלייב אַז עס קומט נישט אַן לייכט דאָס צו קענען דעקן געהעריג.

פאַרוואָס איך גלייב אַזוי? ווייל דאָס זעה איך במציאות... עס זאַמעלט זיך אָן גרויסע בילס, וואָס פירט דערצו אַז וואָס א חודש שפעטער איז עס נאָר שווערער צו צאָלן, און אין רעזולטאַט מוטשען זיך די געטרייע חברי הנהלה גאָר שטאַרק צו קענען דעקן דעם בודזשעט, סיי דעם חלק פונעם בודזשעט וואס וואָלט סיווי געפאַלן אויף זייערע פּלייצעס, און סיי דאָס וואָס עס פאַלט אויף זיי, צוליב דעם וואָס מ'נעמט נישט גענוג ערנסט דאָס צאָלן שכר לימוד.

סתם אפשר א זייטיגע פראַגע. אויב ס'איז אַזוי, אַז ווען מען ציט זיך אַרויס אַהער קומט צו די פרישע הוצאה פון שכר לימוד, פאַרוואָס לוינט זיך בכלל דאָס זיך אהערציען?

ר' ליפא: דער אמת איז, אַז איך ווייס אויך נישט. איך גלייב אַז יעדער ראש משפחה וואָס ציט זיך אַהער, האָט פאַר דעם גוט איבערגערעכנט זיינע חשבונות, און פאַר אים פערזענליך איז עס אויסגעקומען אַז עס לוינט זיך אים. ס'קען זיין אַז טייל האָבן פשוט פאַרגעסן אַריינצונעמען אין חשבון אַז שכר לימוד וועט זיי קאָסטן, און בעיקר אַז נאָך אַלעם האָט מען דאָ מער רחבות'דיגע דירות, און עס לוינט זיך נאָך אַלץ.

אָבער ווי דו האסט דערמאָנט, איז דאָס נאָר א זייטיגע נקודה וואָס איז עכט נישט נוגע צו אונזער שמועס. אונז רעדט מיר בנוגע דעם מצב פון אונזערע הייליגע מוסדות, וואָס דאָס, און נאָר דאָס דאַרף שטיין פאַר די אויגן פון יעדן יחיד מאנ"ש. ווער נאָר ס'האָט א קינד אין די מוסדות איז אַליינס אחריות צו פאַרזיכערן בעזהשי"ת אַז די מוסדות זאָלן קענען האָבן א ווייטערדיגן קיום און המשך, און מ'דאַרף געדענקן אַז אָן דעם וואָס יעדער זאָל פערזענליך געדענקן צו צאָלן שכר לימוד אין צייט, איז כמעט נישט דאָ קיין מעגליכקייט געהעריג ממשיך צו זיין.

איך זעה אַז דו האסט ליב צו רעדן אָפן, לאָמיך דיך דעריבער פרעגן אָפן. וואָס פּאַסירט אויב מ'צאָלט נישט אין צייט? ווועמען אַפעקטירט עס?

ר' ליפא: דער תירוץ איז, אַז עס אַפעקטירט יעדן פון די עלטערן עקסטער, און בעיקר די געטרייע חברי הנהלה.

וואָס הייסט, די איינגעשטעלטע שפירן דאָס נישט?

ר' ליפא: אָה, דאָס נישט! ב"ה במשך די אַלע יאָרן, פון דעם ערשטן טאָג ווען די מוסדות זענען געעפענט געוואָרן ביז צום היינטיגן טאָג, האָט נאָך ברוך ה' נישט פּאַסירט אַזאַנס אַז מ'זאָל שפעטיגן מיטן צאָלן. מ'האָט

ONE DOSE HEALTH.
ONE DOSE CARE.
ONE WINNING FORMULA.
We've merged, we've grown, and we've ironed out the kinks. Now we're back in full swing with all the services you know and love.
P: 845.371.6464
P: 845-425-3400
59 ROUTE 59, MONSEY NY 10952
info@maplerx.com
www.maplerx.com
Maple
WITH MEDEX

אין די צייט שוין געצאָלט אַריבער 160 מאָל פעיראַל, און מ'האָט אַלץ נאָך מצליח געווען דאָס צו צאָלן אין צייט. קיינמאָל האָט מען נאָכנישט געשפעטיגט.

ווי אַזוי איז דאָס טאַקע מעגליך?

ר' ליפא: קודם איז עס טאַקע א נס. נאָר'ן מיטן כח און זכות פון אונזערע הייליגע רבי'ס זי"ע וואָס בגנזי מרומים שעפּן זיי אַזויפיל נחת פון די הייליגע מוסדות, האָט מען מצליח געווען דאָס צו באַווייזן, און מ'האָפט אויף סייעתא דשמיא אויך אויף ווייטער.

אָבער פון די אַנדערע זייט זענען עס די חברי הנהלה וואָס צורייסן זיך פשוט פאר דעם. די טעג אַרום ווען מען דאַרף צאָלן פעיראָל זענען ממש אָנגעצויגענע טעג דאָ אין אָפיס. מ'דרייט זיך אַרום אָן קיין קאָפּ. דער מנהל ר' שמואל זאַנוויל אינוועסטירט שעות אויף שעות פון די אייגענע צייט, און ריזיגע סכומים געלט, פון פריוואַטע מקורות און פון אָנגעבאָרגטע געלטער אויף זיין אייגענעם אחריות, אַלעס זיכער צו מאַכן אַז דער פעיראָל גייט אַרויס אין צייט.

און איך וויל מיך ווייטער האַלטן צו דעם אויף וואָס איך בין געשטעלט. אַסאַך אַסאַך פון די אָנגעצויגענע טעג וואָס מ'שפירט דאָ אין אָפיס יעדעס מאָל וואָס עס קומט א פרישער פעיראָל, וואָלט מען געקענט פאַרמיידן ווען דער שכר לימוד פון אַלע עלטערן זאל אָנקומען אין צייט.

און, גיין אַביסל שטרענגער איז נישט קיין אָפּציע?

ר' ליפא: איך קען נישט אויף דעם ענטפערן, ווייל איך בין נישט געשטעלט דערויף... אָבער דער אמת איז, א זאַך וואָס מ'דאַרף אַרויסברענגען, ווי שטאַרק די הנהלה רעכענט זיך אַלץ מיט דעם יכולת פון די עלטערן. אוודאי פּרובירט מען צו טון וואָס נאָר מעגליך צו פאַרזיכערן אַז יעדער צאָלט שכר לימוד און טאַקע אין צייט. אָבער פון די אַנדערע זייט איז דאָ געזונג און נאָך מאָל, וואָס מ'איז מעלים עין. דאָ האָט איינער פאַרלוירן א דזשאַב, דאָ אן אַנדערע פּראָבלעם צוליב וואָס די הוצאות ווערן גרעסער אין שטוב, וואָס טראָץ דער מצב אין די מוסדות איז אַזוי אָנגעשטרענגט, דאָך רעכענט מען זיך מיט יעדנס יכולת און מעגליכקייט, און מ'גייט זיך אום מיט געפיל צו יעדן עקסטער.

פון די אַנדערע זייט פּרובירט מען שטאַרק אַרויסצוהעלפן דעם ציבור צו קענען צאָלן שכר לימוד אין צייט. מ'האָט איינגעשטעלט פאַרשידענע לייכטע סיסטעמען צו קענען צאָלן, סיי אין דעם דעפּאַזיט-באָקס אין ביהמ"ד, סיי צו קענען צאָלן דורכ'ן טעלפאָן, און פאר געשעפט-לייט איז צוגעשטעלט די לייכט אָפּציע צו קענען צאָלן שכר לימוד 24 שעה אין מעל"ע א. א. וו.

אויסער דעם פּרובירט מען כסדר צו זיין אין פאַרבינדונג מיט די עלטערן וואָס פאַרנאַכלעסיגן דעם שכר לימוד צוליב וועלכע סיבה. מ'מוטשעט, מ'בעט און מיט זייער אַסאַך האָט מען אויסגעאַרבעט פאַרשידענע לייכטערע טערמינען צו פאַרזיכערן אַז דער שכר לימוד קומט אן אין צייט. דאָס אַלעס איז וואָס מען טוט אויף למעשה.

אָבער איך שפיר אַז עס הערשט ביי א קליינע טייל פונעם ציבור א היבשער חלל אין וויסענשאפט... ווען מ'זאָל ווען וויסן קלאָר ווי שטאַרק די גאַנצע ווירטשאַפט ווערט אַפעקטירט פון דעם וואָס מ'צאָלט נישט געהעריג קיין שכר לימוד, און ווען מ'זאָל וויסן וויפיל וויכטיגע פּראָיעקטן פאַר'ן חינוך פון די אייגענע קינדער ווארט פשוט אַז עס זאָל ווערן באַשטעטיגט ווי נאָר עס וועט זיין די נויטיגע פאָנדן דערצו, וואָלט מען געוויס מער געהאַט דעם אחריות זיך אָנצושטרענגען צו צאָלן אין צייט.

אָבער אויב איינער האָט נישט, פון וואו זאָל ער טאַקע נעמען צו צאָלן שכר לימוד?

ר' ליפא: און פון וואו נעמט ער צו צאָלן גראָסערי? און פון וואו האָט ער צאָלן מארגעדזש אָדער רענט?... דער חינוך פון די אייגענע קינדער איז נאָך אַזוי וויכטיג ווי אַלע אַנדערע הוצאות, און נאָך מער. שכר לימוד למעשה צאָלט מען אונטער קאָסט-פּרייז. פאר קיין שום זאַך פון די דורכשניטליכע לעבנס-קאָסטן, צאָלט מען נישט אַזוי ביליג ווי פאַר'ן חינוך פון די קינדער, וואָס אפילו נאָך אַלעם, ווען אַלע עלטערן זאלן יאָ צאָלן אין צייט, און אויך נאָך די שטאָטישע הילף, בלייבט נאָך אַלץ איבער א גרויסער לאך, גרויסע סכומים געלט אויף וואָס עס איז נישט דאָ קיין שום דעקונג.

נו וואָס איז דער חשבון? פון וואו נעמט מען די סכומים אויף וואָס עס איז נישט דאָ קיין דעקונג?

ר' ליפא: ווייטער, איך בין נישט געשטעלט אויף דעם, און איך קען נישט צופיל אַריינרעדן אין דעם. אָבער וואָס איך זעה במציאות איז, אַז יעדע הוצאה וואָס קומט אונטער, זאָל עס זיין פעיראָל וואָס איז יעדעס מאָל עקסטער אַריבער 205,000$ (יאָ! צוויי הונדערט און פינעף טויזנט דאָלאַר! און צוויי מאָל יעדן חודש!), צי זאָל עס זיין אַנדערע הוצאות, ברענגט נאָר אַז מ'זאָל זיך פריש אנ'חובות'ן איינמאָל און נאָכאַמאָל. אַלעס מיטן חשבון, אַז ווען עס וועט קומען דער דינער, וועט מען קענען אַביסל אָפּאָטעמען, און קענען ביסלעכווייז צאָלן די חובות.

עפּעס האָב איך געהערט אַז היי-יאָר צילט מען ביים דינער אָפּצואווישן אַלע חובות,?

הלוואי. לויט'ן וואוקס פון אונזער ציבור איז דאָס קלאָר מעגליך! מ'דאַרף זיך נאָר אַביסל אָנשטרענגען. ווען יעדער זאָל שפירן דעם אחריות און וויסן אַז ס'איז "מיינע" מוסדות וואָס שטייען ביים שוועל פון באַנקר... ס'איז דער חינוך פון "מיינע קינדער" וואָס ליידט פון דעם וואָס דער בודזשעט איז נישט פולקאָם אויסגעצאָלט, ווען יעדער וועט דאָס האַלטן פאַר די אויגן, וועט מען קלאָר קענען דערגרייכן צו דעם אַז מען זאָל אָפּווישן די חובות, און קענען פירן א קראַנטן בודזשעט.

אָבער דאָס זאָג איך נאָר אַלס זייטיגער צוקוקער. בעיקר וואָס מיין מעסעדזש איז צום ציבור, א האַרציגע בקשה, נעמט מיך אויף בסבר פנים יפות... איך בין נישט דאָ צוליב מיר. איך בין דאָ צוליב די אינטערעס פון יעדן יחיד, און מיט דער אחריות פון יעדן איינעם, סיי צו צאָלן שכר לימוד אין צייט און סיי צו צאָלן גרעסערע סכומים דינער געלט ווען מען אי"ה דערגרייכן דעם ציל, צו קענען שטעלן די הייליגע מוסדות אויף א קראַנטן יסוד, אויף ביז ביאת המשיח בקרוב.

ותלמוד תורה כנגד כולם

"זייט אייך משתתף פאר די הייליגע מוסדות אין מאנסי און פועלט אויס אלעס גוטס!"

הערט זיך א געשריי פון איין עק קארידאר צום אנדערן. אידן וועלכע יאגן זיך צום ארבעט, געבן זיך א שטעל אפ, און נעמען ארויס א נדבה. אבער נאך א האלבע מינוט ווערט די נדבה פולפאכיג פארגרעסערט... דאס איז אונזער באגאבטער פאנדרעיזאר

הר"ר יואל נפתלי ווייס שליט"א

וועלכע ארבעט שווער צו שאפן גרויסע סכומים צו ערדייכן דעם חשבון גדול.

מיר האבן געכאפט ר' יואל נפתלי'ן ביים אפיעל טישל, וואו ער מאכט נישט צו דאס מויל פאר א רגע, און הערט נישט אויף צו רעדן, פאדערן, מאנען און אנווארימען דעם היימישן ציבור, צו געבן געלט פאר די מוסדות לקראת דעם דינער, 'און ספעציעל דאס יאר'... צו דערגיין אביסל, מה נשתנה תשע"ט מכל השנים, האבן מיר זיך צוגעשארט, און דער פאנדרעיזאר איז געווען מער ווי גרייט אונז צו ענטפערן אויף אונזערע פראגעס.

מיט'ן גרויסן פוט

ר׳ יואל נפתלי; מה כל הרעש?
וואס גייט דא פאר?

תלי״ת מיר זענען פון קליינוויז אן נתגדל געווארן אין מוסדות סאטמאר וועלכע איז נתייסד געווארן בדם לבבו פון רביה״ק בעל דבר״י זי״ע און איז נמשך געווארן דורך רביה״ק בעל בר״מ זי״ע און ווערט ווייטער געפירט בעוז ותעצומות דורך כ״ק מרן אדמו״ר הגה״ק שליט״א ועל פיו ישק כל דבר און אונזער ציבור וואקסט און בליהט אויף א מאסיוון פארנעם איבער די גארער וועלט, און אין יעדע מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע פעלט נישט קיין צוועקן, צוליב די נאכאנאנדע וואוקס און בלי וואס פאדערט כסדר פרישע בנינים און איינריכטונגען נאכצוקומען די פלייץ פון אנ״ש די בכל אתר ואתר.

נישט ווייניגער ווי אין סיי וועלכע סאטמארע מקום איז מאנסי ב״ה אויסגעשטיגן אלס א איינע פון די שענסטע דיימאנטן אין מלכות סאטמאר סיי אין די כמות מיט די נאטורליכע וואוקס און בפרט מיט די מאסן ארויסוואנדערונג פון ברוקלין וועלכע שטראמען אין די מאסן און סיי אין איכות ווי די מוסדות האט זיך ב״ה איינגעקויפט דעם כתר שם טוב אין אלע הינזיכטן וואס נאר מעגליך, די בעסטע איבערגעגעבענע מלמדים, מנהלים, ארבעטערס אא״וו וואו יעדער ארבעט מיט די פולסטע מאס געטריישאפט.

דאס אלעס האט צוגעברענגט אז די מוסדות איז פירפאכיג געוואקסן אסאך שנעלער ווי מיר האבן פאראויסגעזעהן און צוגאב צום פאקט אז רובא דרובא הורי המוסדות וואס האבן גענומען דעם וואנדער שטעקן ארויס פון שטאט זענען מייסטנס יונגע יונגעלייט וועלכע זענען אזוי אויך איבערגעשטרענגט נאכדעם וואס זיי האבן געענדיגט זיך איינרישן דעם פריש געשאפענע דירה, בנוסף צו נאך פולזייטיגע הוצאות וואס קומען צו ביים זיך אריבערציען אויף א נייע מקום, דערפאר האבן מיר זיך דערזעהן מיטן פאקט אז א שיינע צאל הורי המוסדות שטרענגן זיך איבער צו קענען קוים צאלן די מינימאלע שכ״ל קאסטן.

דערצו איז מאנסי א קהילה וואס באשטייט אלגעמיין פון א מערהייט ״מיעוטי יכולת״ וואס מיטן גרעסטן ווילן איז זיי אוממעגליך ארויסצוהעלפן דעם פינאנציעלן בודזשעט.

דעריבער בין איך מיט מיין שותף געווארן געצוואונגען ארויסצורייזן ארום די וועלט אנצוקלאפן ביי נדיבי עם צו שאפן די נויטיגע סכומים, איבעראל וואו עס זענען פארהאנען סאטמאר׳ע ישובים און קהילות, צי דאס איז וויליאמסבורג, בארא פארק, קרית יואל, מאנטרעאל, לאנדאן, און אזוי ווייטער, און מיט די אלע שטיצע פון אנ״ש די בכל אתר ואתר טוען מיר בדוחק אדורך שטופן די יערליכע בודזשעט.

אט דאס אלעס איז א געווענליכע יאר,

אבער אין אזא מצב ווי היי יאר תשע"ט האבן מיר זיך נאכקיינמאל נישט געטראפן ווי די גאנצע פינאנציעלע עול ליגט און דרוקט די הנהלה טאג טעגליך צו קענען אנגיין מיט די ברייטפארצווייגטע ווירטשאפט, ווי שפעטער ערווענט,

אצינד נעמט אין באטראכט אז יעצט רעדן מיר נישט צו די אויסשטאטישע און אויסלענדישע, נאר צו די טאטעס און זיידעס פון אונזערע תלמידים וואס געניסן טאג טעגליך פון דעם מוסד,

אויף די אנפראגע מה כל הרעש?

אויף דעם איז דער תירוץ מיר האבן חובות פון עטליכע מיליאן דאלער, וואס האט זיך אנגעזאמלט זינט "פתיחת המוסדות" וועלכע מוז אצינד געדעקט ווערן כדי צו געבן פאר די הנהלה אביסל הרחבת הדעת זיי זאלן קענען שפאנען פאראויס אויף דער וועג וועלכע ווערט אצינד אויסגעפלאסטערט צו קענען אי"ה בקרוב אויפבויען פרעכטיגע בנינים אויף וואס דער ציבור קוקט אזוי שטארק ארויס.

פארוואס מאכט מען אבער אזא אויסטערלישע בהלה?

דריי זאכן האלטן אונז באגרעניצט מער ווי אנדערע מוסדות'ער. די ערשטע זאך איז, מיר באקומען נישט די אלע זייטיגע הילף וואס מ'גיבט אין ברוקלין, א שטייגער ווי גוויסע פראגראמען ווי למשל וואוטשער'ס, אד"ג, דאס מיינט אז מיר דעקן זיך בלויז פון שכר לימוד און פאנדרעיזינג, און דער אמת איז אז נאך די אלע הכנסות דעקן מיר זיך קוים קוים בשעת הדחק. ס'איז ממש קשה כח הסבל.

צוויי, מיר וואוינען טאקע אין א מלכות של חסד אבער ווען עס קומט צו דיני ממונות זענען זיי נישט מוותר אויף זייער חלק, וואס ד.מ. אז זיי זענען זייער מקפיד אויף יעדע טראנזאקציע, און די רעגירונג נעמט אראפ ערליך אלע זייערע שטייערן און אלע זייערע פארלאנגען, אזוי אז דאס נעמט שוין אראפ א ברייטע רעפטל פון אונזער בודזשעט, וואס דאס גייט צו זיי. מיר דארפן דעקן כסדר אינשורענס מיט נאך אנדערע הוצאות, אזוי אז דאס ביסל וואס מיר פארדינען שוין יא, ווערט א גרויס חלק דערפון א טייל פון די שטאטישע גרויסע קאסע.

דריטנ'ס, דא וואוינט דער ציבור זייער שטארק אויסגעשפרייט. די טראנספארטאציע דעקט א ריזן שטח וואס איז נישט דא אין ערגעץ נישט, דער ציבור איז צושפרייט אין עירמאנט, טשעסטנאט רידזש, מאנסי, ספרינג וואלי, ניו סיטי, מאנטעבעלאוי, פארשעי, סאפרען, פערל ריווער, און אזוי ווייטער. די טראנספארטאציע קאסט א געוואלד, די דרייווערס זענען מער שעות אויפן ראוד, די געז, די אינשורענס, אלעס קאסט אפ א הון תועפות. פון די בודזשעט וואס די מוסדות פארמאגט, וואס באשטייט פון 7 מיליאן דאלער א יאהר, קאסט אפ די טראנספארטאציע אזויפיל ווי 2 מיליאן דאלער! יא איר הערט גוט צוויי גאנצע מיליאן דאלער!!!!

כ'זעה אז דאס יאר האט מען געמאכט קלענערע מסיבות לקראת הדינער. וואס פראקלאמירט מען דארט?

איז אזוי. דער בודזשעט פון די מוסדות איז ווי ערווענט, א זיבן מיליאן דאלער פער יאר. מיר פארמאגן ארום 1,200 תלמידים, אז מען צוטיילט עס פער קינד קומט אויס אז די הוצאות וואס א קינד קאסט פארן מוסד איז 610 דאלער פער חודש. די דורכשניטליכער שכר לימוד צאלט מען אבער בלויז 350 א חודש פער קינד. דערפאר פראקלאמירט מען ביי די מסיבות, אז היות דאס יאר איז מען אנגעקומען צו די אסטראנאמישע סומע פון אפאר מיליאן דאלער חובות, זאלן די עלטערן פרובירן און צאלן די 'גאנצע' זאך וואס זייער קינד קאסט אפ. דאס הייסט למשל אז מ'האט פיר קינדער, זאל מען געבן אלעס וואס איז געבליבן פון די פיר קינדער וועלכע האט נישט קיין דעקונג דורך די עלטערן.

דאס איז די ציל פון די מסיבות, יעדע מסיבה פארמאגט ארום 40 קרואי מועד פון די חשוב'ע עלטערן, און מען גיבט פערזענליך פאר יעדעם זיין חשבון לויט וויפיל קינדער ער האט אין די מוסדות, בעטנדיג אז ער זאל פרובירן דאס בעסטע. אבער היות נישט יעדער איינער האט ביי זיך דאס געלט, א טייל ציבור מוטשעט זיך ליידער, האבן מיר געמאכט דעם געוואלדיגן גורל, וואס מען קען געווינען א ראפעל ביז

צו הונדערט אלפים! געוואנדן לויט די נדבה וואס מען גיבט. עלטערן קענען נעמען א ראפעל ביכל און עס פארקויפן פאר שכנים, ידידים, קרובים און באקאנטע, אזוי ארום וועט בעזהשי"ת געדעקט ווערן די צווייטע טייל קאסטן פון זייערע קינדער.

עס איז שוין אפגעהאלטן געווארן ב"ה א רייע מיט סוקסעספולע מסיבות ביים ציבור, פאררופן דורך מו"ה יואל בערקאוויטש הי"ו. מו"ה יואל בר"י וויינגארטן הי"ו. מו"ה יחזקאל ברי"נ לאנדא הי"ו . מו"ה מנחם מענדל פריעדמאן הי"ו בהגה"צ דומ"ץ בקהלתינו הק' ב"פ. מו"ה יעקב יחזקי' מארקאוויטש הי"ו. מו"ה יודא לייב זארגער הי"ו. מו"ה מרדכי דוב נייהויזער הי"ו. מו"ה יואל ברח"ל פריעדמאן הי"ו. מו"ה בנציון וויינבערעגער הי"ו, און ס'ווערט ערווארטעט נאך א צאל מסיבות כדי אנצוקומען צו אלע עלטערן באזונדער.

די מסיבות ווערן אפגעהאלטן בזעיר אנפין אין עס-זאל פון בית רחל, אן קיין איבעריגע אויפרייסערישע הוצאות און פראגראמען, עס ווערט צוגעשטעלט א באשיידענער נאכטמאל, וויבאלד יעדע פרוטה איז וויכטיג פאר די מוסדות קאסע, און עס קען נישט פארנוצט ווערן פאר רייצענדע פראוון צו בעאיינפלוסן די באטייליגטע עלטערן. ב"ה אז מיר פארמאגן א פארשטענדליכער ציבור וואס פארשטייט די נחיצות, און ווילן געבן אפילו אויב מיר ברענגען נישט אראפ א גאסט רעדנער פון אוסטראליע...

די סאטמערע אידן מחוץ למאנסי לייגן כאטש צו א פלייצע?

געלויבט השי"ת, מ'קען זיך נישט אפרעדן. די מוסד וועלכע מיר פארמאגן האט ב"ה זייער א גוטע נאמען איבעראל, סיי אלס די סטאנדארט פון די לימודים און סיי וויל מיר צאלן גאר צייטליך, און דערפאר געבן אידן זייער שיין. יעצט פאר'ן דינער גייט מען ארום איבעראל, מ'זעט אז מענטשן זענען זייער שטארק מחשיב סאטמאר מאנסי, איר קהלה, איר הויער געשעצטע רב שליט"א און בפרט די מוסדות הק', מ'נעמט אויף די עסקנים בסבר פנים יפות, און מען פרובירט צו העלפן מיט א נתינה יפה.

וואס איז אייער מעסעדזש פאר הורי תלמידי מוסדותינו הק'?

כ'האב א וויכטיגע מעסעדזש פארן ציבור, אז איך האב שוין די מיקראפאן אין די הענט, לאמיר עס אויסנוצן און ארויסגעבן מיינע געפילן. מיר לעבן היינט אין א וועלט וואס מען זוכט כל מיני סגולות פאר הצלחה וברכה או"וו, ווען מיר גייען ארום צו נדיבים בעם קומען מיר נישט מיט קיין נייע ערפונדענע אייגענע סגולות מיר קומען מיטן אור אלטן אויסגעפראוווטן מיטל פון פארקויפן זכות הבל פיהם של תשב"ר און ספעציעל ביי אונז אין סאטמאר מאנסי וואס ווי באקאנט טוט עס וואקסן און בליהען אויף א אויסטערלישע פארנעם אינעם הווה און אודאי וועט זיך עס פילפאכיג פארגרעסערן פי כמה אינעם עתיד, נעמליך סאטמאר מאנסי איז דאך געבענטשט מיט ווארעמע איבערגעגעבענע עסקנים לכל דבר שבקדושה וואס שמ'ט אין די גאנצע וועלט, דעריבער ווען איר קויפט יעצט א זכות פרנס היום אדער סיי וועלכע זכות, דאן נעמט אין באטראכט אז אלע טויזנטער שעות לימוד התורה און תפילה וכו' וועלן פארערכנט ווערן אויף אייער זכות וואס וועט איך געוויס באגלייטן לכל אורך הדרך צו מצליח זיין אין אלע אייערע טריטן און איר וועט שטענדיג זעהן תענוג ונחת מכל יו"ח, אזוי ווי רביה"ק זי"ע האט צוגעזאגט ווער ס'וועט העלפן מיינע מוסדות וועל איך איהם נישט שולדיג בלייבן !

אלזא זייט פון די פארשטענדליכע בעה"ב וועלכע טוען אינוועסטירן אויף קראנטע פארזיכערטע רווחים אזוי ווי צענדליגער נדבנים וואס האבן צושטייער געגעבן פאר אונזערע מוסדות האבן אונז ווארים באדאנקט פארן זיי שענקען אזא געוואלדיגע זכות וואס זינט דאן זעהן זיי באשיינפערליך א אויסטערלישע הצלחה אין אלע זייערע ענינים....

איך ערווארטעט אייך צו זען ביים דינער, מיט א השתתפות בגוף ובממון!

חכם לב יקח מצות

עס פּאַרט א באַן

א פרישן טאג אין חדר, א נייע טאג אין שולע. די קינדער קומען אראפ פון געביידע, און עס ווארט זיי אפ א גלאנציגע שיינע געביידע, דער טעמפרעטואר אינעווייניג איז אנגענעם און באקוועם; יעדע צעבראכענע בענקל איז שוין פאררעכטן, און דער רער וואס האט נעכטן אויפגעפלאצט איז שוין ערזעצט געווארן מיט א פרישע. מיינט נישט אז א מלאך פון הימל איז עס געקומען פאררעכטן איבערנאכט... אונטער דעם שטייט דער געטרייער ענערגישער מענעדזשער, וועלכער לייגט אריין גאר אסאך ארבעט און שוייס מיט זיין שטאב, צו זיכער מאכן אז די בדק הבית ווערט געמאכט גוט און שנעל.

רייזנדיג דעם נישט נאנטן וועג פון די מיידל שולע צום תלמוד תורה, האט ער געהאט צייט פאר א טעלעפאנישע געשפרעך מיט אונז, וואו ער האט ארויסגעגעבן אביסל סודות פון הינטער די קוליסן, און אונז מיטגעטיילט אביסעלע איבער זיין אומנות למען מוסדותינו הק'. נו, לאמיר הערן וואס ער האט צו פארציילן:

וואס זענען די פליכטן פון א מענעדזשער?

מיין אחריות איז אז אלע איינריכטונגען זאלן זיין מסודר הונדערט פראצענט, כדי יעדער זאל זיין צופרידן, די מנהלים, די מלמדים, די מחנכים און מחנכות, און פארשטענדליך די קינדערלעך. מיר רייניגן די געביידעס, מיר מאכן זיכער אז די קינדער האבן וואו צו זיצן, מען זויבערט כסדר די קארידארן און דעם עס זאל,

באזונדער דארף מען זיכער מאכן אז די עירקאנדישאן אדער סטיעם זאל זיין גוט אנגעשטעלט לויטן אינדערויסנדיגן וועטער, אז די פלאמבינג זאל זיין כשורה, און אזוי ווייטער.

קענט איר אונז אראפלייגן א טאג פון א מענעדזשער?

ניין... מיינע שעות זענען טאקע באשטימט פון זיבן דרייסיג אינדערפרי ביז זעקס נאכמיטאג אבער באמת ארבעט איך כל זמן איך שלאף נישט... איך געדענק ווען איין נאכט האט זיך אפגעהאקט די לעקטער אין מיידל שולע, די קינדער קומען שוין אום 8.30 אינדערפרי, איך האב געדארפט ביינאכט שאפן ארבעטער, און אין די גאר פרי פארטאגס שטונדן האב איך שוין אפגעווארט אין שולע די עלעקטעריק קאמפעני און זיי געדארפט אנווייזן אלע נויטיגע דעטאלן.

יעדן טאג טוט מען עפעס אנדערש, אמאל איז מען א גאנצן טאג אין חדר אדער אין שולע, אמאל קען איך עטליכע מאל פארן אהין און צוריק, אזוי ווי איך טוה יעצט... אזא צוויי שעה צוריק האב איך געוויזן פאר די ארבעטער וויאזוי צו פאררעכטן פארשידענע וויכטיגע איינריכטונגען. דערנאך בין איך געגאנגען אין חדר צו פאררעכטן עטליכע זאכן וואס דער חשובער מנהל האט פארלאנגט לטובת די קינדער שיחיו. יעצט ג'יימער צוריק צום שולע צו ערלעדיגן א פלאמבינג פראבלעם.

אזוי גייט עס כסדר, ס'איז נישט דא קיין פארגעשריבענע ליסטע פון זאכן און א סדר היום ווי אזוי דער טאג וועט זיך פארלייגן, עס קומט כסדר אונטער זאכן אויף וואס צו ארבעטן, און מען מאכט זיכער אז מיטן באשעפער'ס הילף איז אלעס מסודר, אלעס קלאפט און דער באן פארט אויף די ריכטיגע שינעס צו יעדענס צופרידנהייט.

ווען איז די שווערסטע סעזאן פארן מענעדזשער?

ס'איז בעיקר יעדן בעפאר און סוף זמן.

בין הזמנים ארבעטן מיר שווער צו זיכער מאכן אז די נייע זמן הייבט זיך אן מיט א פרישקייט און אלעס איז געצעטלט. א באזונדערע עבודה רבה איז מיט די שאפן פרישע קלאסן נאך יעדע זמן, דער מוסד וואקסט אויף א שנעלע טעמפאו העכער ווי מיר קענען דערגרייכן, אבער אנדערש ווי די אידן אין מדבר, וואקסן די בנינים נישט מיט אונז... יעדעס מאל רוקט מען ארום קלאסן און ווענט, עס גייט אריין אן אומגעהויערע ארבעט אהערצושטעלן אלעס על צד היותר טוב בסייעתא דשמיא.

באזונדער דארפן מיר מעינטעינען יעדע אנהייב זמן פון פריש די עיר קאנדישאן און הייצונג, און די אלע פאדלאגעס ווערן אנגע'וואקס'ט. ס'איז אן עבודה צו איבערפרישן יעדע האלבע יאר די געביידע. אבער ווען די קינדער קומען אהן צום נייעם זמן, און עס שמעקט אלעס פריש און ניי, גיבט דאס אריין אין זיי א ווינט פון התחדשות, און הייבט די סטאנדארטן פון די שאיפות בעז"ה.

ווען איז געווען אייער אנגעצויגנסטע תקופה אלס מענעדזשער?

ס'איז געווען א שטיק צייט וואס מען האט געדארפט האבן דריי פרישע קלאסן. מיר האבן געהאט אין פלאן צו באנייען א פרישע עס-זאל און אויף דעם פלאץ לייגן דריי קלאסן. מיר האבן געהאט געברענגט טרעילאר'ס אויפצושטעלן דארט דעם עס-זאל, אבער מיר האבן דערוויל נישט ערהאלטן קיין פערמיט דאס אויפצושטעלן. בקיצור, מ'האט געהאט עפעס א צייטווייליגע עס-זאל און די קינדער האבן נישט געהאט די נויטיגע הרחבת הדעת, מ'האט געמאכט א פראוויזארישע קלאס, אבער ס'איז געווען ממש בשעת הדחק.

ברוך השם אז היינט קען מען רעדן דערפון אין פריידן, ס'שוין דא דארט באקוועמע קלאסן, די נייע עס-זאל איז שוין אין באנוץ פאר א ווייל, דא קומט טאקע אריין זיך צו באדאנקען פאר האחים הנגידים המפורסמים מוה"ר ישראל ואחיו מוה"ר יצחק שיפף הי"ו וועלכע זענען אונז אקעגן געקומען און אפגעקויפט די זכות חדר האוכל וואס ווערט טאקע אנגערופן לזכותם "אולם שיפף". ישלם ה' פעלם ותהי משכורתם שלימה מעם ה'.

וואס איז די שווערסטע חלק פון א מענעדזשער?

אז מען האנדלט מיט זייער אסאך מענטשן, דער מנהל פונקט ווי דער קעכער, דער מלמד פונקט ווי דער אדמיניסטראטאר, און יעדער איינער האט אנדערע פארשלאגן, דאס איז זייער א שווערע טייל אין דער ארבעט, וואס האלט אין איין צולייגן צו מיין אזוי אויך אנגעשטרענגטע סדר היום. אבער איך פראביר צו מסדר זיין אלעס אויפן שנעלסטן און בעסטן פארנעם.

וואס איז די צווישנשייד ביים מענעדזשן די אינגל חדר און די מיידל שולע?

אין די צייט וואס די חדר איז פלאצירט אין איין גרויסע געביידע, באשטייט די מיידל שולע פון א קאמפלעקס וועלכע ענטהאלט אריבער צען קלענערע בנינים, און די שולע איז אויך עלטערע געביידעס אין וואס מען דארף כסדר איבערלייגן פרישע זאכן נאכדעם וואס די אלטע גייען ארויס פון דינסט.

א מעסעדזש פאר די עלטערן?

ס'איז א קידוש השם צו זען וויאזוי די קינדער פירן זיך אויף איידל און מיט דרך ארץ, ס'איז באמת א כבוד און א זכי' צו ארבעטן פאר אזעלכע קינדער, דער באשעפער זאל העלפן אז די עלטערן זאלן טאקע שעפן הויפענעס פון נחת געזונטערהייט מיט הרחבת הדעת!

זרע ברכך ה'

שטוינ
ציפ

וועלכע
שפיגלען
אפ דעם

180
איינגעשטעלטע

מלמדים, מחנכים, מנהלים,
מחנכות און זייטיגע העלפערס,

**טוען זיך אפגעבן
מיט די צאן קדשים.**

8
נארהאפטיגע מאלצייטן

**ווערן טעגליך
צוגעשטעלט
פאר די "יונגלעך"
במוסדותינו הק',**
זיי זאלן האבן כח צו עוסק
זיין בתורת ד'.

6
נארהאפטיגע מאלצייטן

**ווערן טעגליך
צוגעשטעלט פאר
די "מיידלעך"
במוסדותינו הק',**
זיי זאלן האבן כח זיך
אנצושעפן מיט די רייכע
שיעורים, יראת שמים, און
מידות טובות.

56
באס טריפס

טראגן און ברענגען די
קינדער יעדן טאג

**ביי די קלענער קינדער ווערט
יעדע באס באגלייט מיט אן
עקסטער באצאלטער משגיח,
איינער פון די געטרייע
מחנכים ומחנכות.**

אומגלויבליכן
חינוך
אימפיריע

1200

תלמידים ותלמידות בליעה"ר

ווערן אצינד נתחנך צווישן די ווענט פון אונזערע הייליגער מוסד.

אבער מען גיט זיך אפ מיט יעדעס קינד ווי א בן יחיד!

28

כיתות כ"י

זענען שוין היינט דא אין די תלמוד תורה,

ווערנדיג שנעל פארמערט מיט יעדן פארבייגייענדן יאר.

18

קלאַסן כ"י

זענען שוין היינט דא אין די בית חינוך לבנות,

ווערנדיג שנעל פארמערט מיט יעדן פארבייגייענדן יאר.

$410,000

בלויז די פעיראל פאר א חודש

צו באצאלן די 'מינימום' פאר די שווערע הארעוואניע

וואס ווערט אריינגעלייגט אין אונזערע קינדער דורך די געטרייע מחנכים.

מער ווי 1000 ווערטער

בילדער מהנעשה והנשמע צווישן די ווענט פון מוסדותינו הק', און אויך אינדרויסן פון אירע ווענט...

סעודת שלמה בשעתו

דינער תשע״ח

מלכות'דיג צוגערישט

דרשת הרה"ג ר' יעקב ווייס שליט"א

הרה"ח ר' פייש הערצאג מקבל ברכת הקודש

יבואו הם ויעידו

מוה"ר אהרן ארי' אייזענבערג הי"ו - יו"ר

די טייערע תלמידים
פרעזענטירן זעלבסט,
אנגעפירט דורך דעם
טאלאנטפולער מלמד הר"ר
יעקב הערש צין שליט"א

חומש סעודה תשע״ח

שויתי הוי"ה
לנגדי תמיד
דער באשעפער
איז אלץ מיט מיר

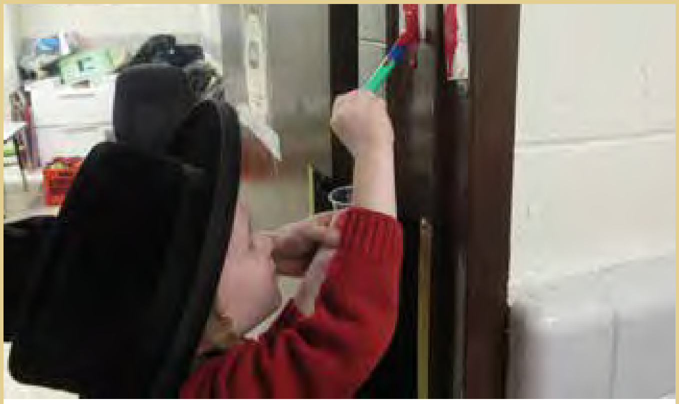

Central UTA Monsey
236 Cherry Lane
Airmont, NY 10952

NON PROFIT ORG
US POSTAGE
PAID
MAILWAY

א שלאָפלאָזער פאַבריק

וואס פראדוציערט בס"ד ריזיגע קוואנטומען פון:

התמדת התורה / יראת שמים / מידות טובות
/ השקפה ברורה / אמונה ובטחון / הנהגות
ישרות / מסורת האבות / עבודת התפלה /
און נאך גאר אסאך!